

Lawak Ng Pagpapahalaga Sa Asignaturang Filipino Ng Mga Mag-Aaral Sa Pribadong Paaralan Ng Kapitalong: Batayan Para Sa Interbensyon

Ms. Aireen Satera Librando

Student, Mayoryang Filipino, Sekondaryang Edukasyon

Abstract

Sinuri ng pag-araal na ito ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School, na tumutuon sa mga pangunahing aspeto tulad ng interes/kawilihan sa asignatura, motibasyon, result-aaral, pagkumpleto sa pangangailangan sa akademiko at paggamit ng wikang Filipino. Layunin ng pananaliksik na matukoy ang lawak ng pagpapahalaga at tukuyin ang mga lugar na maaraing nangangailangan ng karagdagang pagpapahusay. Gumamit ng deskriptibong pamamaraang kwantitatibo upang suriin ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino. Isinagawa ang surbey sa mga mag-aaral sa Senior High School at ang kanilang mga sagot ay inaalisa gamit ang deskriptibong estadistika. Ipinakita ng mga result-ana ang kabuoang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ay mataas, kung saan ang paggamit ng wika ay nakatangapa ng pinakamataas na antas sa lawak ng pagpapahalaga. gayunpaman, ang motibasyon sa mga aktibidad sa klase at kawilihan sa asignatura ay may mababang mean na puntos, na nagpapahiwatig ng mga aspeto na maaaring kailanganing mapabuti. Ang resulta ay tumutugon sa mga teorya ng koneksyonismo, pagsasanay na operant at teorya ng kakayahang pansarili, na nagbibigay-diin sa mga makabuluhang karanasan sa pagkatuto, pagpapalakas at tiwala ng mga mag-aaral bilang salik na nakaaapekto sa pagpapahalaga.

Kabanata 1

INTRODUKSYON

Sa kabanatang ito ay tatalakayin ang tungkol sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa pribadong paaralan ng kapitalong. Tatalakayin din sa kabanatang ito ang layunin ng pananaliksik, mga kaugnay na literatura, haypotesis, batayang teoritikal, kahalagahan ng pag-aaral at katuturan ng katawagan.

Malinaw na nakasaad at itinadhana ng Saligang Batas ng Pilipinas taong 1987, Sa Artikulo XIV, sekyon 6-9 na ang wikang pambansa ng Pilipinas ay Filipino. Alinsunod sa 1987 ng Saligang Batas, ipinalabas ng kalihim Lourdes Quisumbing ng Departamento ng Edukasyon, kultura at palakasan ang Kautusan Blg. 52 na nag-uutos sa paggamit ng wikang Filipino bilang wikang panturo sa alinmang antas ng pagtuturo mapapribado man o pampublikong paaralan kaalinsabay ng wikang Ingles. Ang tanging layunin ng batas na ito ay mapalaganap ang wikang Filipino bilang linggwistikong sagisag ng pambansang pagkakaisa at pagkakakilanlan at patuloy na intelektwalisasyon ng wikang Filipino (Badayos, et. al. 2021). Gayunpaman, sa kabila ng mga hakbang na ito, maraming estudyante lalo na sa mga pangunahing disiplina tulad ng

agham at matematika, ang hindi itinuring ang Filipino bilang isang mahalagang bahagi ng kanilang edukasyon. Madalas itong itinuturing na hindi gaanong mahalaga, dahilan upang kaunti lamang ang pagsisikap na ibinubuhos upang matutunan ang wika o maunawaan ang kahalagahan nito. Hindi nakilala ang kontribusyon ng asignatura sa pagbuo ng kanilang identidad pag-unlad sa akademiko.

Rasyunale

Ang *trend* na ito ay lalong pinabigat sa *Germany* sa pamamagitan ng mahinang pagsasama ng mga diskarte sa pagsasariling pagkatuto, tulad ng itinuro ni Theobold (2021), ay maaaring nagpapabuti ng pagganap sa motibasyon kung ginamit nang maayos. Hindi nakakonekta nang maayos ang mga estudyante sa kakayahan ng asignatura dahil sa kanilang madalas na pagwawalang-bahala dito bilang walang kaugnayan.

Sa Pilipinas, partikular na sa Ateneo de Manila de Davao University, napag-alaman na kadalasan sa mga mag-aaral ay hindi pinapahalagahan ang asignaturang Filipino mas pinipili pa nila ang mga asignaturang gaya ng Ingles. Mas tinatangkilik nila ang asignatura na ito kaysa sa asignaturang sumasalamin sa kanilang pagka-Pilipino. Napatunayan batay sa pag-aaral na ginawa na ang interes sa pagkatuto sa asignaturang Filipino ay may malaking koneksyon sa pagpapahalaga ng mga kabataan sa nasabing asignatura (Royo, J. 2019).

Batay sa isinagawang pag-aaral ni Dela Cruz (2020) mula sa University of Mindanao-Tagum College lumabas na 68% ng mga mag-aaral sa senior high school ay mas interesado sa paggamit ng wikang Ingles kaysa sa wikang Filipino, lalo na sa mga *online* plataporma at *social media*. Ipinapakita ng resulta na ito na may kakulangan sa interes ng kabataan sa pagkatuto ng asignaturang Filipino, na naging hadlang sa mas malalim na pagpapahalaga sa sariling wika at kultura. Ayon sa pag-aaral, isa sa mga pangunahing dahilan ng kawalan ng interes ay pananaw na mas makabago at mas kapaki-pakinabang sa hinaharap ang paggamit ng Ingles kaysa Filipino. Ang mananaliksik ay hindi nakatagpo ng isang pag-aaral na nagtatag ng interes sa pagkatuto at lawak ng pagpapahalaga ng wikang Filipino sa lokal na tagpuan. Pinupuno ng pag-aaral ang agwat sa pagitan ng baryabol na kasangkot. Sa kontekstong ito, interesado ang mananaliksik na matukoy kung ang interes sa pagkatuto ng mga mag-aaral ay may epekto sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino. Ang kawalan ng sigla at pakikilahok sa paksa ay isa sa mga salik na negatibong nakaapekto sa antas ng pagpapahalaga ng mga estudyante sa asignaturang Filipino. Sa kaibahan sa kanilang mga espesyal na kurso, madalas na itinuturing ng mga estudyanteng nasa mga disiplinaryang ito ang Filipino bilang isang hindi gaanong mahalagang asignatura (Gesta et al., 2024). Ang kakulangan ng pagnanais na aktibong makilahok sa talakayan sa klase o tapusin ang mga proyekto ay nagmula sa hindi makaugnay ng marami sa mga estudyante ang asignaturang Filipino sa kanilang mga layunin sa akademiko at propesyonal. Ang ideya na ang Filipino ay isang karagdagang paksa ay nadagdagan sa kawalan ng interes at hindi nagbigay ng sapat na pagsisikap ang mga estudyante upang matutunan ang wika. Dahil dito, nagkaroon ang mga estudyante ng napakababa na antas sa lawak ng pagpapahaaga sa asignaturang Filipino.

Ang asignaturang Filipino ay may mahalagang papel sa paghubog ng kaalaman at pagpapahalaga sa wika at kultura ng mga Pilipino. Gayunpaman, isang malaki at patuloy na problema ang kakulangan ng pagpapahalaga sa Filipino sa kabila ng pagiging bahagi nito ng kurikulum sa mga paaralan. Ang pagbaba ng interes at pagtingin ng mga mag-aaral sa Filipino ay nagdudulot ng masamang epekto sa kanilang pagkatuto at sa paglaganap ng kultura. Ang pananaliksik na ito ay naglalayong masusing pag-aaralan ang mga dahilan kung bakit hindi natutugunan ang mga pangangailangan ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino, pati na rin ang mga epekto nito sa akademikong tagumpay at sa pagpapahalaga sa pambansang

identidad. Mahalaga ito upang matulungan ang mga tagapagturo at mga gumagawa ng polisiya sa edukasyon na maglatag ng mga solusyon upang mapalaganap ang pagpapahalaga sa Filipino at mapabuti ang kalidad ng pagtuturo ng asignaturang Filipino sa paaralan. (Santos, R. D. 2020)

Layunin ng pag-aaral

Ang pangunahing layunin ng pag-aaral na ito ay tingnan ang kahalagahan sa Asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa Senior High School sa mga pribadong paaralan ng Kapalong. Sa partikular, tatalakayin nito ang sumusunod:

1. Para malaman ang lebel o antas ng Lawak ng Pagpapahalaga sa asignaturang Filipino batay sa:
 - 1.1 Inetres/ kawilihan sa asignatura;
 - 1.2 Motibasyon sa pag-aaral;
 - 1.3 Paggawa ng mga pangangailangan;
 - 1.4 Paggamit ng wikang Filipino;
2. Nais ng mananaliksik na alamin ang lawak ng pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa mga pribadong paaralan ng Kapalong.

Haypotesis

Ang sumusunod na haypotesis ay susubukan sa 0.05 antas ng kabuluhan

Walang makabuluhan ang lawak ng; pagpapahalaga ng asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa Senior High School sa mga pribadong paaralan ng Kapalong.

Mga Kaugnay na Literatura

Ang kabanatang ito ay tungkol sa paglalahad, pagsusuri at pagpapakahulugan ng mga datos na nakalap upang malaman ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa Senior High School sa mga pribadong paaralan ng Kapalong.

Ang mga datos na may katangiang estatikal ay inilahad gamit ang talahanayan o tabyuletor at tekstwal na paglalahad. Sa ibaba ay ang mga kaugnay na literatura na may malaking kaugnayan sa pag-aaral na ito.

Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino

Ayon sa pag-aaral nina Gesta et al. (2024), madalas na kulang ang sagisag ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino, lalo na sa mga nasa larangan ng STEM. Madalas nararamdaman na walang kaugnayan ang asignaturang sa kanilang pangunahing larangan ng pag-aaral, na nagdudulot ng kanilang kawalan ng interes sa klase. Ang lumang paraan ng pagtuturo ay sinisisi sa kawalan ng interes ng mga mag-aaral dahil hindi nito naiuugnay ang mga aralin sa makabagong aplikasyon o sa mga interdisiplinaryong kaugnayan. Binigyang-diin ng mga mananaliksik na ang isang pangunahing dahilan ng pagbaba ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ay nakikitang pagkakaputol nito sa kanilang mga ninanais na trabaho.

Bukod pa rito, sa kanilang pag-aaral tungkol sa motibasyon ng mga mag-aaral na matuto ng Filipino, natuklasan nina Vilegas et al. (2021) ang isang kaugnayan sa pagitan ng saloobin ng mga mag-aaral tungkol sa asignatura at kanilang ginustong wika. Ang mga mag-aaral na mas gustong gumamit ng Ingles kaysa sa Filipino sa mga akademiko o propesyonal na larangan, dahil hindi nila nakikita ang praktikal na gamit ng pag-aaral ng wikang Filipino para sa kanilang mga layuning pangkarera, ay nagkakaroon ng mababang motibasyon upang magtagumpay.

Bukod pa rito, sinisiyasat ni Abelon (2023) ang mga epekto ng paggamit ng digital na pagsasalaysay sa pagtuturo ng Filipino sa mga pagtatangka ng mga mag-aaral na matugunan ang mga pamantayang akademiko. Ipinakita ng mga natuklasan na ang paggamit ng mga makabagong estratehiya tulad ng digital na pagsasalaysay ay nagpapataas ng posibilidad ng mga mag-aaral na lubos na makilahok at makagawa

ng de-kalidad na gawain. Gayunpaman, sa kawalan ng mga nakakaengganyong kagamitan na ito, madalas na iniwan ng mga mag-aaral ang kanilang mga takdang-aralin o itinuturing itong mga gawain kaysa sa mga pang-edukasyon. Iminungkahi nito na ang pagsasama ng teknolohiya sa mga akademikong gawain sa asignaturang Filipino ay maaaring mapahusay ang mga diskarte ng mga mag-aaral.

Samantala, ang mga pananaw ng mga guro tungkol sa tradisyonal at modernong mga pamamaraan ng pagtuturo ng Filipino at ang kanilang epekto sa paggamit ng wika ng mga mag-aaral ang pangunahing paksa ng pag-aaral nina Bantillano at Ngag (2024). Natuklasan ng pag-aaral na habang ang mga tradisyonal na pamamaraan ay nagbibigay ng malakas na din sa gramatika at pormal na sumusuporta sa praktikal na aplikasyon ng mag-aaral. Ang pagsasama ng maramihang midya at paggawa ng proyekto bilang pamamaraan ng pag-aaral ay dalawang estratehiya na napatunayang epektibo sa paghihikayat ng mas asktibong paggamit ng Filipino sa oral at nakasulat na komunikasyon. Gayunpaman, nakita ng mga guro na nag-iiba-iba ang pagpapahalaga at kakayahan ng mga mag-aaral dahil sa hindi pantay na paggamit ng mga teknik.

Sinisiyasat naman ni Melegrito (2022) kung paano naaapektuhan ang mga saloobin ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino sa paggamit n Filipino kumpara Ingles bilang midyum ng pagututuro. Ipinakita ng pag-aaral na ang impresyon ng Filipino bilang pangalawang kahalagan ay naiimpluwensyahan ng kalatagan ng Ingles sa mga propesyonal at teknikal na larangan. Ang mga mag-aaral ay napipigilan na regular na gamitin ang Filipino sa mga sosyal at akademikong tagpuan dahil sa kagustuhang ito sa Ingles. Iminungkahi ni Melegrito na ang paghihikayat sa bilingguwal na edukasyon at pagbibigay-diin sa kulturang Filipino ay maaaring makatulong upang maibalik ang balanse at mapataas ang pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa wika at sa asignatura.

Interes/ Kawilihan sa Asignaturang Filipino

Kahit sa mga di-wikang kurso tulad ng abansadong matematika, napatutunayan ang aktibong paggamit ng wikang Filipino ng mga mag-aaral sa mga talakayan sa klase ay nagpapalakas ng kanilang interes at pakikilahok sa mga aralin, gaya ng isinasaad nina Alvarez at Galman (2023). Ayon sa isang surbey, ang mga mag-aaral na madalas magsalita ng Filipino sa klase ay nakararamdam ng higit na kaginhawaan sa pagsasalita at mas aktibong nakikilahok sa mga talakayan. Bukod dito, napalalim ang pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignatura at aplikasyon nito sa mga akademikong gawain dahil sa mapagkalingang kapaligirang nalilikha ng regular na paggamit ng wikang Filipino.

Upang mapataas ang interes ng mga mag-aaral sa Filipino, tinalakay ni Rafael (2021) kung gaano kahalaga ang pag-unawa sa kasaysayan at mga kakaibang kultura ng Filipino. Ayon sa may akda, mas mahilig ang mga mag-aaral na makilahok sa mga talakayan sa klase at ipahayag ang kanilang mga pananaw kapag nagpapakita ng empatiya at pagpapayag ang mga guro sa mga pagkakamali sa gramatika. Tumaas ang interes ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino dahil sa kapaligirang pangklase na nilikha ng nakasisaigla at mapagkalingang istilo ng pagtuturo.

Sa paglipas ng panahon, sinisiyasat ni Parba (2021) kung paano ang hilig ng mga mag-aaral sa Filipino bilang kanilang paboritong asignatura ang nag-udyok sa kanila na masigasig na tapusin ang mga takdang-aralin. Ayon sa pag-aaral, ang mga mag-aaral na personal na interesado sa Filipino ay nagpakita ng mas mataas na antas ng paglalahok at pagsisikap pagdatig sa pagtatapos ng mga takdang-aralin. Ang mga pagkakakilanlang kultural at lingguwistiko ng mga mag-aaral ay naiugnay sa kurikulum, ginagawa ang asignatura bilang isang pinagmulan ng pagmamalaki at kasiyahan na naghihikayat ng mas malalim na pakikilahok sa mga gawaing pag-aaral.

Gayundin, mas napalakas ang pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa mga materyal nang bigyang-diin nina

Opiniano et al. (2022) ang kaugnayan sa pagitan ng mga mag-aaral kapag nakikita nila kung paano ang mga itinuro ay maaaring ilapat sa labas ng silid-aralan, lalo na pagdating sa pagpapalalim ng kanilang pag-unawa sa pilosopiyang Filipino at kung paano ito nauugnay sa kanilang sariling buhay. Tumaas ang interes at paglahok ng mga mag-aaral sa asignatura dahil sa tunay na kaugnayang ito sa mundo.

Ang mga gawaing kooperatibong pagkatuto, tulad ng mga proyektong panggrupo at interaktibong mga aralin, ay nagpalakas ng pakikilahok ng mga mag-aaral sa mga klase ng Filipino. Ayon sa pag-aaral, ang mga organisadong gawaing panggrupo at regular, konstruktibong interaksyon sa pagitan ng mga kaklase ay lumikha ng isang masiglang kapaligiran ng pagkatuto. Bukod sa pagpapalakas ng paglahok, ang pamamaraang ito ay nagpalakas ng pagkakaugnay ng mga mag-aaral sa wikang Filipino at kultura nito ay nagpalakas ng pagkakaugnay ng mga mag-aaral sa wikang Filipino at kultura nito at nagpataas ng kanilang pangkalahatang interes sa asignatura Merza (2022).

Motibasyon sa Pag-aaral

Tinalakay ni De leon (2021) kung paano hinihikayat ng mga guro ang mga mag-aaral na lubos na makilahok sa klase sa pamamagitan ng pagpapakilala ng mga pang-araw-araw na hamon sa simula ng bawat aralin. Ang mga mag-aaral ay naaakit at inspirasyon upang maiangat na making sa hamong ito, na madalas na maihaharap bilang mga nakapupukaw-isip na ehersisyo o kawili-wiling mga tanong. Ang pamamaraang ito ay nagtatag ng isang pakiramdam ng pag-asam, na manghihikayat sa mga mag-aaral na mas malalim na makipag-ugnayan sa wikang Filipino.

Ang motibasyon ng mga mag-aaral na mag-aral ay lubos na nakinabang sa isang malinis at nakakaengganyong kapaligiran ng silid-aralan. Ayon sa kanilang pag-aaral ay mas malamang na hindi makatulong o ma-distrak sa mga silid-aralan na kaaya-ayang tingnan, walang distraksyon at nakakatulong sa pagkatuto. Ang mga klase sa asignaturang Filipino ay nakinabang mula sa isang mas nakatuong kapaligiran ng pagkatuto na pagiging alerto Antipolo at Danilo Jr. (2021).

Ayon kay Cabigao (2021), binigyang-diin niya kung paano ang pagkahilig at positibong saloobin ng mga guro ay maaaring magbigay-inspirasyon sa mga mag-aaral na matuto. Kapag nagtuturo ng asignaturang Filipino, ang mga guro na masigasig at masayahin ay hinihikayat ang kanilang mga mag-aaral na sundan ang kanilang halimbawa. Ayon sa pag-aaral, ang isang masigla at madaling pakisamahang guro ay tumutulong sa mga mag-aaral na makaramdam ng mas kaunting pagkabalisa at nagtatag ng isang relasyon na naghihikayat sa kanila na lubos na makilahok sa klase.

Bukod pa rito, sinisiyasat nina Gaddi et al. (2024) kung paano nakakaapekto ang teknolohiya at mga makabagong pamamaraan ng pagtuturo sa motibasyon ng mga mag-aaral sa mga klase ng Filipino. Ayon sa pag-aaral, ang paggamit ng mga digital na materyaleas, interaktibong plataporama at mga kagamitang *multimedia* ay lubos na nagpapataas ng interes ng mga mag-aaral sa asignatura. Ang mga malikhaing estratehiyang ito ay nagpapasaya sa pag-aaral at hinihikayat ang mga mag-aaral na mas madalas na makilahok sa pamamagitan ng pagtuon sa kanilang mga kagustuhan para sa dinamiko at nakakaakit sa mata na nilalaman.

Gaya ng sinuri nina Reyes et al. (2023), ang mga mag-aaral ay lubos na motibado na mag-aaral ng asignaturang Filipino dahil gusto nilang makakuha ng magandang marka sa wika. Ang motibasyong ito ay lalong malakas sa mga mag-aaral na gustong magtagumpay sa akademiko o paunlarin ang kanilang kahusayan sa wika para sa mga aplikasyon sa totoong buhay. Ayon sa pag-aaral, ang kalooban ng mga mag-aaral na magtagumpay sa mga klase ng Filipino ay lalong pinalakas ng mga insentibong batay sa pagganap, tulad ng papuri o mga parangal para sa natitirang gawain.

Paggawa ng mga Pangangailangan sa Filipino

Ayon kina Igarashi at Suryardarma (2023) malaki ang impluwensya ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa mga layunin ng mga akademikong pangangailangan sa kanilang kakayahang magtagumpay na matapos ang kanilang mga takdang-aralin at proyekto. Ayon sa kanilang pag-aaral, mas mahusay ang pagganap ng mga mag-aaral na Filipino at mas organisado sila kapag naunawaan nila ang layunin ng kanilang mga takdang-aralin at ang inaasahang resulta. Ang kalinawan na ito ay nagpagana sa mga mag-aaral na matupad ang takdang panahon na may mahusay na paghahanda ng mga *output* at tinulungan sila sa maingat na pag-oorganisa ng kanilang trabaho.

Bukod pa rito, gaya ng nabanggit nina Kilag et al. (2023), ang mga mag-aaral na naglalaan ng sapat na oras sa kanilang mga akademikong obligasyon sa Filipino ay mas malamang na makabuo ng mga *output* na may mataas na kalidad ay mahalaga sa pag-uudyok sa mga mag-aaral na ilaan ang kinakailangang dami ng trabaho. Ang mga mag-aaral na nauunawaan ang kahalagahan ng kanilang mga proyekto ay motibado na magpokus at ipagmalaki ang kanilang trabaho na nagresulta sa isang mas maingat na diskarte.

Nabanggit nina Rogayan Jr. et al (2021), ang dedikasyon ng mga mag-aaral sa pagtatapos ng mga takdang-aralin at proyekto ay naapektuhan ng kanilang pagtatasa sa kaugnayan nito sa kanilang akademikong *strand*. Halimbawa, ang mga mag-aaral ng STEM ay mas masigasig na hinarap ang mga pangangailangan at na ito kapag nakikita nila ang kaugnayan sa pagitan ng kanilang mga takdang-aralin sa Filipino at ang kanilang partikular na larangan ng pag-aaral. Ang mga mag-aaral ay nakakapagpapahalaga sa kanilang trabaho at nakikita ito bilang isang mahalagang bahagi ng kanilang akademikong landas dahil mayroon silang pakiramdam ng layunin.

Katulad nito, binigyang-diin ni Tana (2021) ang mga paraan kung paano nakatulong ang pagtatapos ng mga proyekto at gawain sa Filipino sa pagbuo ng disiplina at gawi sa pag-aaral na gumagamit ng maingat na diskarte sa kanilang mga takdang-aralin ay nakabuo ng isang disiplinadong iskedyul ng pag-aaral. Ang mga gawaing ito ay nagbigay sa kanila ng mga natutunang kasanayan para sa ibang mga asignatura bukod sa pagtulong sa kanila na magtagumpay sa Filipino. Ang akademikong pangangailangan sa Filipino ay nagbigay ng pundasyon para sa pangkalahatang pag-unlad sa akademiko sa pamamagitan ng pagpapalakas ng disiplina.

Bukod pa rito, gaya ng inilantad nina Dumpang et al. (2021), ang motibasyon ng mga mag-aaral na magtagumpay sa akademiko ay nagtulak sa kanila na magsagawa ng malalim na pananaliksik at pag-aaral para sa kanilang mga proyekto at takdang-aralin sa Filipino. Binigyang-diin ng pag-aaral kung paano ang pagkumpleto ng mga takdang-araling ito ay nag-aalok ng mga pagkakataon para sa kritikal na pag-iisip at pagkakatuto sa sarili. Ang mga mag-aaral ay mas hilig na magsaliksik at maglagay ng mas maraming pagsisikap sa kanilang trabaho kung nakikita nila ang kanilang akademikong gawain bilang isang paraan upang magtagumpay at mapabuti ang sarili.

Paggamit ng Wikang Filipino

Sinisiyasat nina Margallo et al. (2023) kung paano naapektuhan ang paggamit ng wikang Filipino ng mga mag-aaral sa paggamit ng interaktibong mapagkukunan tulad ng pagsusulit sa mga klase ng asignaturang Filipino. Ayon sa pag-aaral, ang paggamit ng teknolohiya sa silid-aralan ay nanghihiikayat sa mga mag-aaral na makipag-ugnayan sa Filipino nang higit pa. Napabuti ng mga mag-aaral ang kanilang pag-unawa at nakakuha ng kumpyansa sa paggamit ng Filipino kapwa sa loob at labas ng silid-aralan sa pamamagitan ng pagsasanay ng kanilang mga kasanayan sa wika nang interaktibo sa pamamagitan ng mga digital na plataporma. Ang malikhaing pamamaraang ito ng pagtuturo ng mga wika ay ginawang mas madaling lapitan at nakakaaliw ang asignaturang Filipino na nagpapataas sa pagpapahalaga ng mga maag-aaral.

Bukod pa rito, tinalakay nina Walag et al. (2022) ang tungkulin ng wikang Filipino sa edukasyon pang-aham at ang kahalagahan nito sa pagtataguyod ng kaalamang pang-aham. Naobserbahan nila na ang mga guro ng Filipino ay may kahusayan sa kapwa wikang Filipino at sa kanilang larangan ng pagtuturo ay mas mahusay na naunawaan ng mga mag-aaral ang mga mahihirap na konseptong pang-aham kapag ginamit ang Filipino sa mga lektura sa agham, na nagpabuti sa kanilang pag-unawa sa pagiging kapakipakinabang ng wika sa mga akademikong pamamaraan. Sinusuportahan nito ang ideya na ang akademikong pagganap ng mga mag-aaral ay nakasalalay sa kanilang kakayahang magsalita at maunawaan ang Filipino, lalo na sa mga daluhhasang disiplina.

Samantala, binigyang-diin nina Bacio Jr. et al. (2022) ang kahalagahan ng kahusayan sa wikang Filipino para sa akademikong pananaliksik at komunikasyon ipinakita ng kanilang pananaliksik sa “Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino” kung paano pinahusay ng mga mag-aaral sa paggamit ng Filipino sa mga akademikong gawain, tulad ng pagsulat ng pananaliksik na papel at paglalahad ng mga natuklasan. Ang kanilang pag-unawa sa asignatura. Sa pamamagitan ng pagpapauti sa kakayahan ng mga mag-aaral na ipahayag ang kanilang sarili sa Filipino, pinatunayan ng pag-aaral ang halaga ng wika sa akademikong pagsisikap, na nagresulta sa mas mataas na paggalang at paghanga sa paggamit nito.

Gayundin sinuri ni Manglicmot (2021) ang lumalaking paggamit ng Taglish, isang kombinasyon ng Filipino at Ingles. Ang posibleng kahalagahan nito sa hinaharap na komunikasyong Filipino-Ingles. Ayon sa pag-aaral, ipinakita ng pagsasama ng mga wikang ito kung gaano kahalagang umangkop at ang dinamikong Filipino sa mga makabagong pamamaraan. Mas madali nakakonekta ang mga mag-aaral, lalo na ang mga nasa mga urbanong lugar, sa iba at naipahayag ang kanilang sarili bilang resulta ng pagsasamang ito ng wika, na lalong nagpapataas sa kanilang antas ng kaginhawahan at paggamit ng Filipino sa pang-araw-araw na pag-uusap. Kinilala ng mga mag-aaral ang kakayahang umangkop at kahalagahan ng wika sa modernong mundo habang lalo silang nakakakilala sa mga nagbabagong anyo nito.

Sa paglipas ng panahon, sinuri ni Gaddi (2024) ang agwat ng pagkakatatuto sa Filipino, lalo na sa mga teknikal-bokasyonal na larangan, at ang tungkulin ng wika sa pagsasara ng mga agwat na mas mahusay na maunawaan ang teknikal na bokabularyo at mga ideya sa kanilang mga disiplina. Mas mahusay na naunawaan ng mga mag-aaral ang mga mahalagang konsepto kapag itinuro ang mga teknikal na kurso sa Filipino. Ang paggamit ng Filipino sa iba’t ibang kontekstong akademiko ay nagpakitang kapakipakinabang ang wika at nagbigay-inspirasyon sa mga mag-aaral na pagbutihin ang kanilang kahusayan sa wika para sa hinaharap na tagumpay sa akademiko at propesyonal.

Mga Hamon sa Pagkakatatuto sa Asignaturang Filipino

Isinagawa nina Reyes et al. (2023) ang isang pag-aaral na nagpapakita ng ilang mga hamon na kinakaharap ng mga estudyanteng nagsasalita ng Ingles kapag naglipat patungo sa paggamit ng Filipino. Ipinahayag ng pag-aaral ang mga pagsubok na dulot ng paglipat mula sa mga konteksto kung saan Ingles ang pangunahing wika patungo sa mga sitwasyong nangangailangan ng kasanayan sa Filipino. Dahil sa malaki ang pagkakaiba ng bokabularyo, sintaks, at estruktura ng wika ng Filipino kumpara sa kanilang katutubong wika, nahirapan ang mga estudyante na makakapag-angkop. Madalas silang nakakaranas ng mga kakulangan sa pagsulat at pagsasalita sa Filipino, kaya’t kinakailangan ang mga nakatatutok na interbensyon upang mapabuti ang kanilang kasanayan sa wika.

Tinalakay nina Largo at Gaihe (2021) ang mga hamon na kinakaharap ng mga guro sa wikang Filipino, na nagkaroon ng epekto sa kanilang kakayahang turuan ang mga estudyante. Kabilang sa mga hamong ito ay ang kakulangan ng kaalaman sa makabagong mga pamamaraan ng pagtuturo, malaking klase at

kakulangan ng mga mapagkukunan. Bukod dito, maraming guro ang nahirapang iakma ang mga natatanging pangangailangan sa pagkatuto ng bawat estudyante dahil sa malawak na saklaw ng antas ng kasanayan sa Filipino. Upang tugunan ang mga isyung ito, binigyang-diin ng pag-aaral ang halaga ng propesyonal na pag-unlad at mas pinabuting mga suportang network para sa mga guro.

Sa ganap na ibang pagkakataon, sinuri nina Agum et al. (2021) ang pananaw ng mga estudyanteng kolehiyo sa mga hamon, estratehiya sa pagpaharap at mga benepisyo ng *self-directed language learning*, partikular sa konteksto ng bagong normal na dulot ng pandemya. Sa panahong ng mga *online* na aralin, nahirapan ang mga estudyante na manatiling motibado dahil nakatutok sila sa pagkaroon ng epekto sa kanilang pagkatuto ng wika. Napag-alaman ng mga estudyante na mas mahirap ang magpraktis at umunlad sa kanilang kasanayan sa wikang Filipino dahil sa mga karagdagang hamon na dulot ng kakulangan ng agarang pidbak at koneksyon sa mga guro at kapwa estudyante.

Tinalakay din ni Parba (2021) ang mga hamon sa pagtuturo ng mga mag-aaral na may lahing Filipino. Ayon sa pag-aaral, maraming mga mag-aaral ng sariling wika ang kulang sa bokabularyo na kinakailangan para sa akademikong layunin kahit na nakakabuhay sila ng wikang Filipino sa mga kaswal na konteksto. Ang kakulangang ito ay naging hadlang lubos sa mga kakayahang makilahok mga estudyante sa wika ay isang hamon para sa mga guro.

Tinutukan din ng mga pag-aaral nina Rogayan Jr. et al. (2021) ang mga hamon na kinaharap ng mga estudyanteng Filipino sa mataas na paaralan sa mga kursong STEM nang ituro sa Filipino. Ang limitadong bokabularyong siyentipiko sa Filipino ay malaking hadlang, na nagpapahirap sa mga mag-aaral na maunawaan at maipahayag ang masalimuot na mga ideya sa siyensya. Dahil hindi nila kayang lubos na maunawaan ang mga teknikal na konsepto sa kanilang sariling wika, ang pagganap ng mga estudyante sa parehong STEM at Filipino na mga kaklase ay naapektuhan ng hadlang sa wika.

Ang paggamit ng Filipino bilang midyum na intruksyon sa mga *advanced algebra classes* ay siniyasat nina Alvarez at Gelman (2023), na natuklasan na ang mga mag-aaral ay nagkaroon ng malubhang kahirapan nang ituro ito, ang mga mag-aaral ay nagkaroon ng malubhang kahirapan nang ituro ang paksa sa Filipino. Nahihirapan ang mga mag-aaral na maunawaan ang mga salin sa Filipino ng mahalagang termino, kahit na pamilyar sila sa mga konsepto ng matematika. Bilang resulta, sila ay nalito at nahihirapan pang lalo sa pag-unawa sa materyal. Upang isara ang puwang na ito, malinaw na ipinahayag ng pag-aaral na kinakailangan pang paunlarin ang wika ng matematika sa Filipino.

Muling binanggit nina Idulog et al. (2023) ang mga kahirapan ng mga Pilipinong mag-aaral sa pagkakatatuto sa pagbasa sa kanilang katutubong wika. Ayon sa pag-aaral, maraming mag-aaral ang nahihirapan na makipag-ugnayan ng buo sa mga binabasa dahil sa kanilang mahirap na bokabularyo at pag-unawa sa Filipino. Bukod dito, may mga kapansin-pansing pagkakaiba sa kasanayan sa pagbasa sa mga rehiyon, kung saan kadalasang katapat ng mga batang nasa urbanong lugar ang kanilang kapwa sa kanayunan. Upang malampasan ang mga pagkakaibang ito, inirekomenda ng pag-aaral ang mas mahusay na mga materyales sa pagbasa at mga nakatuong interbensyon.

Kasanayan Para sa Pag-aaral ng Asignaturang Filipino

Ang mga napagdaanan ng mga natututo ng wikang Filipino na may pangunahing kaalaman sa Ingles at ang mga salik na nakakaapekto sa kanilang pagkuha ng asignaturang Filipino ay tinalakay nina reyes et al. (2023) ayon sa surbey, madalas nahihirapan ang mga mag-aaral na makapagsanay sa Filipino, lalo na sa isang pormal na kapaligiran ng edukasyon. Kabilang sa mga pinakamainam na pamamaraan na natuklasan ang paglikha ng mga nakakainganyong sitwasyon kung saan maaaring magpraktis ang mga estudyanteng Filipino. sa araw-araw na paggamit ng pagkatutong nakabatay sa konteksto at pagsasama ng

Filipino sa pang-araw-araw na sitwasyon. Ayon sa pag-aaral, kong ang mga estudyante ay laging nahaharap at naging matatag na suporta, maaaring maging mas madali ang proseso ng paglipat. Dahil dito, mahalaga para sa mga guro na magbigay ng isang nakakainganyong kapaligiran upang hikayatin ang mga mag-aaral.

Tinutukan ni Quintos (2021) ang ugnayan sa pagitan ng motibasyon ng mga estudyante na matuto ng asignaturang Filipino at ang kanilang pagkabahala na may kaugnayan sa banyagang wika. Ayon sa pag-aaral, ang mga estudyanteng may mataas na antas ng pagkabahala ay kadalasang nahihirapang makipag-ugnayan sa wika na nagdudulot ng negatibong epekto sa kanilang kasiglahan na matuto. Kabilang sa mga pinakamahusay na estratehiya para labanan ang takot sa paggamit ng mga interaktibong aktibidad sa wika, paghikayat ng pakikipagtulungan sa kapwa at pagtatag ng isang hindi nakakatakot na silid-aralan. Dahil sa mga diskarte tumaas ang mga motibasyon ng mga estudyante na mag-aral ng Filipino, na tumulong din sa kanila na bawasan ang pagkabahala at maging mas kumpiyansa.

Tinutukan nina Alban at Galman (2023) ang pagtuturo ng *advanced algebra* gamit ang wikang midyom ng edukasyon. Ayon sa pag-aaral, ang pagtuturo ng Filipino sa klase sa matematika ay nakapagpahusay sa pag-unawa ng mga estudyante sa mga materyales at nagtaguyod ng pagpapanatili ng wika. Isa sa mga pinakamahusay na estratehiya ay ang isama ang wikang Filipino sa mga teknikal na kurso upang ang mga estudyante ay matutong gumamit ng wika habang natututo ng mga akademikong nilalaman natuklasan ng pag-aaral na ang pagbibigay sa mga estudyante ng pagkakataong matuto sa Filipino sa iba't ibang larangan ay lubos na nakapagpapabuti sa kanilang akademikong pagganap at kakayahan sa wika.

Ayon sa pag-aaral ni Parba (2021) ang kanyang pag-aaral sa pagtuturo ng mahalagang bokabolaryo sa mga mag-aaral ng kahit anong linyang Filipino. Ayon sa pag-aaral, mahalaga ang pagpapalawak ng bokabolaryo upang matuto ng anumang wika at para sa mga mag-aaral ng Filipino, ang pagpasok sa mga mapagkukunan ng angkop sa kultura ay nagdulot ng mas mataas na pakikilahok. ang paggamit ng interaktibong pagsasanay, pagkukwento at pagpapakilala ng mga aspeto ng kulturang Filipino sa pagtuturo ay tinuturi na pinakamainam na kasanayan. Ang mga teknik na ito ay tumulong sa mga estudyante na mas malalim na makisangkot sa wika sa pamamagitan ng pagpapalawak ng kanilang bokabolaryo at paggawa sa pagkatuto na mas matuto at makabuluhan.

Bukod pa rito, sinuri nina Escabillas at Ilustre (2022) ang mga antas ng motibasyon ng mga batang mag-aaral ng Filipino sa L2 sa panahon ng *online distance learning*. Ayon sa pag-aaral, kapag ang mga materyales sa pagkatuto ay kawili-wili, interactibo at may kaugnayan sa kanilang pang-araw-araw na buhay, mataas ang motibasyon ng mga mag-aaral. Ang paggamit ng mga laro, tamang *feedback*, at *multimedia* kagamitan ay itinuring na pinakamahusay na mga pamamaraan upang mapanatili ang motibasyon. Bukod dito, napag-alaman na ang isang disenyong estratehiya na nagbigay-daan sa mga mag-aaral na magtakda ng kanilang sariling mga layunin sa pagkatuto ay nakapagpataas ng kanilang kagustuhang ipagpatuloy ang pag-aaral ng Filipino.

Sa parehong paraan, sinuri nina Quinto et al. (2024) ang mga motibasyon at nararamdaman ng mga mag-aaral ng Filipino na nag-aaral ng mga wika maliban sa Ingles. Tinalakay ng pag-aaral ang mga salik na nakakaapekto sa mga motibo ng pagkatuto ng wika gamit ang pagmomodelo ng instruktural na ekwasyon. Kabilang sa mga pinakamahusay na estratehiya ay ang pagtatakda ng mga partikular na layunin sa pagkatuto, pagpapalaganap ng introspeksyon, at pagpapalalim ng emosyonal na koneksyon sa wika. Mas malaki ang tendensiya ng mga mag-aaral na magpatuloy sa pag-aaral ng Filipino kung naramdaman nila ang kasiyahan at tagumpay sa kanilang emosyon. Ayon sa pananaliksik, malaki ang epekto ng mga

emosyonal na karanasan ng mga mag-aaral sa kanilang motibasyon, kaya't mahalaga ang pagtatatag ng isang kapaligiran sa pagkatuto na ipalaganap ang magagandang emosyon.

Dagdag pa rito, lumikha sina Ferrer et al. (2021) ng isang *machine learning model* para sa pagtuklas ng malaswang wika sa Filipino. Bagaman nakatuon ito sa teknolohiya ng wika, ipinakita ng pag-aaral ang kahalagahan ng pagpapanatili ng tamang wika sa mga kapaligiran ng pagkatuto. Kabilang sa mga pinakamahasay na praktis ay ang pagsusulong ng magalang na pag-uusap at ang paggamit ng mga digital na kagamitan na nagsasala ng mga nakakasakit na materyales, kapwa sa *online* at *offline* na konteksto. Ang mga hakbang na ito ay nakatulong upang mapanatili ang isang masaya at masaganang kapaligiran para sa pagkatuto ng Filipino.

Tinatayang, sinuri ni Tana (2021) ang mga salik na nakakaapekto sa kasanayan ng mga mag-aaral sa Filipino sa sekondaryang antas. Ayon sa pag-aaral, malaki ang epekto ng mga salik tulad ng pagkalantad sa mga midyang Filipino, kapaligiran sa paaralan, at suporta ng pamilya sa kasanayan ng mga mag-aaral. Kabilang sa mga pinakamahasay na pamamaraan na natuklasan ay ang pagpapalaganap ng pakikisalamuha sa mga bihasang nagsasalita at ang pagpapalakas ng konsistenteng pagsasanay sa pamamagitan ng pagkonsumo ng mga midyang Filipino, tulad ng musika at serye sa telebisyon. Binibigyang-diin ng pag-aaral ang kahalagahan ng pagbibigay sa mga mag-aaral ng isang imersibong kapaligiran sa pagkatuto kung saan maaari nilang linangin ang kanilang mga kasanayan sa wika, kapwa sa loob at labas ng silid-aralan.

Sa kabuuan, ang mga hamon sa pagkatuto ng wikang Filipino ay karaniwang kinabibilangan ng mga paghihirap sa paglipat mula sa Ingles patungong Filipino, pagkabalisa sa wika, at limitadong exposure sa mga konteksto ng akademya. Ang mga mag-aaral na nahaharap sa mga hamong ito ay karaniwang naglulutas sa pamamagitan ng *self-directed learning*, paggamit ng mga *online* na mapagkukunan, at pakikipagtulungan sa mga kapwa mag-aaral. Upang matugunan ang mga paghihirap na ito, kabilang sa mga pinakamahasay na praktis ay ang paglikha ng immersibong at suportadong kapaligiran sa pagkatuto, paggamit ng mga kontekstuwal at interaktibo na pamamaraan, at pagsasama ng Filipino sa iba't ibang asignatura. Ang pagpapalaganap ng mga ginawang layunin sa pagkatuto, pagpapalakas ng mga positibong emosyonal na koneksyon sa wika, at pagsasama ng kahalagahan ng kultura sa mga aralin ay napatunayan ding epektibo sa pagpapataas ng motibasyon at kasanayan sa Filipino.

Sa kabila ng pagbibigay-diin sa pagkatuto ng wika sa edukasyon sa sistema ng Pilipinas, maraming estudyante ang nakakaranas ng mga paghihirap sa pagbuo ng kanilang mga kasanayan sa komunikasyon sa asignaturang Filipino. Itinampok sa pag-aaral ni Dragon (2023) na isa sa mga problema ay ang pagpapaunlad ng kakayahang pangkomunikasyon upang makamit ang kasanayan sa paggamit ng wikang Filipino, sa halip na basta magbigay ng kaalaman tungkol sa wika. Isang obserbasyon sa mga ganitong sitwasyon na pag-aaral ng wika at ang kakayahan ipahayag ito sa parehong pasalita at nakasulat ay hindi sapat. Kinakailangan ding maunawaan at magamit nang tama at angkop ang wika (Bautista at Del Valle, 2023). Samakatuwid, mahalaga ang pag-aaral na ito dahil nakatuon ito sa mga kasanayan sa komunikasyon ng mga estudyante sa Filipino, gamit ang wika sa kasalukuyang konteksto nang tama at ayon sa mga sitwasyon panlipunan. Ipinahayag ni Shubhda (2020) na dapat bigyan ng higit na pansin ang pagpapaunlad ng mga kasanayan sa komunikasyon ng mga estudyante sa kasalukuyan. Kabilang dito ang pag-unawa kung bakit at paano paunlarin ang mga kasanayan sa komunikasyon sa Filipino upang magamit nila ang wika nang epektibo at tama (Misa, 2021). Bukod dito, ang tamang pagsusulong ng mga konsepto ng wika sa silid-aralan ay positibong nakakaapekto sa kakayahan ng mga estudyante na makipag-ugnayan nang mas malalim (Marasigan, et. 2019).

Ang pag-aaral nina Tamang at Oliva (2022) ay nagpapatunay na ang mga karanasan sa pagkatuto ay may impluwensiya sa pagbuo ng kasanayan ng mga estudyante sa wikang Filipino, sa ilang antas, dahil ginagamit ng mga estudyante ang kanilang kakayahan sa komunikasyon sa iba't ibang aktibidad batay sa kaalaman nakuha sa proseso ng pagtuturo at pag-aaral sa silid-aralan. Ang pagtutok sa mga karanasan sa pagkatuto ng mga estudyante na nagbibigay-diin sa komunikasyon ay makakatulong sa pagpapalawak sa kasanayan sa komunikasyon, na maaaring magpahusay sa kanilang akademikong pagganap at maghanda sa kanila para sa personal at propesyonal na tagumpay. Sa karanasan sa pagkatuto ng mga estudyante, ito ay may mahalagang papel sa kanilang pag-unawa sa paksa. Sinusuportahan ang perspektibong ito ng pag-aaral ni Dipolog (2022), na natuklasan na ang pagkakaroon ng positibong pananaw sa kanilang pag-aaral at positibong karanasan sa paksa ay nag-aambag sa maayos na mental na pag-unawa sa paksa, na sa kalaunan ay tumutulong sa estudyante na makamit ang pagpapalawak at kasanayan sa wika at pagkatuto. Sa pagkamit ng lawak ng pagpapahalaga sa wikang Filipino ang pagkaunawa ng indibidwal sa kung paano gamitin ang wika sa loob ng konteksto ng sosyolingguwistika ay may mahalagang papel sa mas malalim na pagkatuto ng mga estudyante (Avilla, 2023). Kitang-kita rin na ang pagkaunawa ng isang estudyante ay nakakaapekto sa pagbuo ng kanilang mga kasanayan sa wika. Bukod dito, ang positibo at maayos na pagkaunawa sa paksa ay konektado sa pagbuo ng kasanayan sa komunikasyon ng mga estudyante.

Sa pag-aaral na isinigawa nina Cabahug at Ladot hinggil sa *The academic performance in basic Mathematics of UPV Cebu College Freshmen*, lumabas sa kanilang pag-aaral na ang mababang saloobin ng estudyante sa matematika ay malimit masasabing isa sa mga salik na nakaapekto sa pagkakaroon ng mababang partisipasyon at pagtatagumpay sa kurso. Binanggit din sa mismong pag-aaral na ang saloobin sa matematika ay nakaapekto rin sa saloobin.

Batay sa pag-aaral na ginawa ni Taeza kaugnay sa “Mga suliraning kinakaharap ng mga kalinga sa pagsasalita ng Wikang Filipino”, natuklasan niya na 53% sa mga estudyante ang walang interes sa asignaturang Filipino at 40% sa mga estudyante ang nahihiyang magsasalita gamit ang wikang Filipino sa loob ng klase at mababa rin ang kanilang marka sa asignaturang Filipino.

Sa online published dyornal ni Leonard hinggil sa *Level of Appreciation self concept and positive thinking on mathematics learning achievement*, napatunayan niya na ang antas ng pagpapahalaga ng mga estudyante sa matematika ay may positibo at makabuluhang bisa sa pansariling konsepto sa pamamagitan ng positibong pag-iisip. Sa pagpapalawak pang lalo sa mga konseptong itinaturo at mga katunayan. Patunay lamang ang lumabas sa pag-aaral ni Leonard na kung naging positibo ang pagtingin ng estudyante sa isang asignaturang ay nagging madali para sa kanyang matutuhan ang mga ito at maaaring mag resulta sa kanyang malawak na pagpapahalaga.

Lumabas sa pag-aaral ni Fulya Suksel-Sahin sa kanyang paksa hinggil sa *The Effect of Instructor Enthusiasm on University student's level of achievement motivation*, na ang estudyante na nakadama ng kasiyahan sa pagtuturo ng kanyang guro ay may mahalagang impluwensiya sa partisipasyon ng mga estudyante sa loob ng klasrum. Mas mataas na antas ng kasiyahan at pagiging dinamiko ng guro sa pagtuturo, mas tumaas din ang pagdama ng estudyante dito.

Sa nabanggit na pag-aaral nina Suksel-Sahin at Dr. Zhang, nagpapatunay lamang na ang motibasyon at interes ng estudyante sa pagpapahalaga niya sa asignatura ay nakasalalay sa kasiyahan ng guro sa pagtuturo.

Ito'y nagpapatunay na ang interes at pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa isang asignatura ay may malaking epekto sa kanyang performans sa loob ng klase.

Ayon sa Pagcanlungan (2021), ang mga nakalimbag na akdang pampanitikan tulad ng dula o anumang palabas o panoorin, at ang mga kuwentong naririnig tungkol sa ating mga Pilipino gamit ang wikang Filipino ay mas napapahalagahan dahil sa pagkakaroon ng sapat na pag-unawa nito. Isang grupo na nagsusulong ng paggamit ng wikang Filipino ay binatikos ang isang nakaraang desisyon ng Korte Suprema (SC) na nagpapatibay sa isang patakaran na alisin ang Filipino at panitikan bilang mga pangunahing asignatura sa kolehiyo, na paninindigan na ito ay labag sa konstitusyon, ayon kay Ong (2020).

Ang antas ng kabisahan sa pag-aaral ng asignaturang Filipino at sa kung anong aspekto ito nakakatulong sa pang-araw-araw na pamumuhay ng mag-aaral, kabilang na ang kanilang performans bilang mga estudyante. Upang masusing tuklasin ang mga aspekto ng edukasyon na maaaring nangangailangan ng reporma o pagpapabuti para mapanatili ang kahalagahan ng asignaturang Filipino sa kanilang akademya (Gaddi et al., 2024). Bukod pa rito, nilalayan din ng pananaliksik na ito na maipakita ang benepisyong natatamo ng mga mag-aaral sa kanilang pang-araw-araw na pamumuhay dahil sa kaalaman at kahusayan na natutunan sa asignaturang ito.

Asignaturang Filipino

Ang asignaturang Filipino ay mga masaganang kultura, makukulay na tradisyon, samu't saring wika, at makabuluhang kasaysayan ng bansa. Sa madaling sabi ito ang pagsasalamin sa bansang Pilipinas. Mula sa ating pagka-alipin sa mga banyagang Kastila at Amerikano tayo ay napilitang aralin ang katuturan at simulain ng mga nabanggit na lahi at nakaligtaan na payabungin at pag-aralan ang wikang kinagisan. Ang kautusan ng Edukasyon noong 163 ay nagtatag ng kauna-unahang Sistema ng edukasyon sa Pilipinas. Kinakailangan ito ang pamahalaan na magkaroon ng pormal na kurikulum ang bansa at kabilang na rito ang pagtuturo ng asignaturang Filipino. Kung ang pagiging guro pa lamang ay isa nang napakadakilang propesyon, ano pa kaya ang pagigiging guro sa Filipino lalo pa't ito ang asignaturang nakatuon sa ating sariling wika at kasasalaman ng tradisyon, kultura, at higit sa lahat ang pagkakakilanlan bilang mamamayang bumubuo sa isang bansang hinubog ng makulay, masalimuot, at hindi matatawarang kasaysayan. Nararapat lamang na mabatid ng bawat Pilipino ang kahalagahan ng pagiging guro sa asignaturang Filipino ay isang trabaho na kailanman hindi matutumbasan ng kahit na anong asignatura dahil mas binigyang kinang ng mga gurong ito ang kultura ng kanyang sariling bansa, kaalinsabay sa pag-ayos ng panahon, mula noon hanggang ngayon. Napakarangal na gawain para sa bansa. ang asignaturang Filipino ay hindi lamang akatuon sa pag-aaral ng kultura, katangian ng mga tao, magagandang tanawin, pagkain at kasuotan. Ngunit mariin ding tinatalakay at binigyang importansya ang kasaysayang wika, gramatika, panitikan kung kaya't isa itong mabigat na pasan para sa mga guro na ilahad at makintal sa puso't isipan ng kaniyang mga mag-aaral ang bawat aralin at mga kahalagahan sa pag-aaral nito (J. De Guzman et al 2021).

Batayang Teoritikal

Ang pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ay isang mahalagang aspekto ng edukasyon, dahil ito hindi lamang nakatutok sa pagkatuto ng wika, kundi pati na rin sa pagpapalawak ng kamalayan ukol sa kultura, kasaysayan at mga tradisyon ng Pilipinas. Ang batayang teoritikal na pananaliksik na ito ay nagbibigay-linaw kung paano ang ibat ibang teorya at pananaw sa edukasyon ay nakakaapekto sa pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino. Sa pamamagitan ng mga teoryang ito, makikita ang ugnayan ng mga karanasan ng mag-aaral, ang kanilang motibasyon, at mga salik sa kanilang kapaligiran sa paghubog ng kanilang pananaw at pagpapahalaga sa asignaturang Filipino.

Ang teoryang koneksyonismo na ipinakilala ni Edward Lee Thorndike (1898), ay nagpapahayag na ang pagkatuto ng tao ay nagaganap sa pamamagitan ng ugnayan ng stimulus (pampasigla) at response (tugon). Ayon kay Thorndike, ang isang mag-aaral ay natututo kapag may ugnayan o koneksyon na nabuo sa pagitan ng mga karanasan at ang mga reaksiyon o tugon ng mag-aaral. Ang konsepto ng *law of effect* ay nagsasaad na ang mga reaksiyon o aksyon ng isang tao ay nagiging mas malamang na ulitin kapag ang mga aksyon ito ay nagbunga ng positibong resulta, tulad ng gantimpala, at nababawasan ang posibilidad na ulitin ang isang aksyon kapag ang resulta nito ay negatibo o hindi kanais-nais.

Sa konteksto ng pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino, ang teoryang ito ay may malaking papel. Kung ang mag-aaral ay nakakaranas ng positibong puna mula sa kanilang guro o mga kasamahan sa klase. Tulad ng mga papuri, mataas na marka, o pagkilala sa kanilang magandang gawain mas magiging maligaya at mas motibado ang mag-aaral na magpatuloy sa mga aktibidad na may kinalaman sa asignaturang Filipino. Ang mga mag-aaral na nakakakita ng mga positibong epekto mula sa kanilang mga pagsusumikap sa asignaturang Filipino ay magkakaroon ng mas mataas na pagpapahalaga at motibasyon sa asignaturang ito. Halimbawa, kung ang isang mag-aaral ay nagpakita ng kahusayan sa isang proyekto sa Filipino at siya ay pinuri ng guro, ito ay magdudulot ng positibong pampasigla na magpapalakas sa ugnayan ng mag-aaral sa asignaturang Filipino. Ang mga ganitong karanasan ay nagpapatibay ng relasyon ng mag-aaral sa asignaturang Filipino, kaya't tataas ang kanilang pagpapahalaga at motibasyon na magpatuloy sa pag-aaral ng asignaturang Filipino.

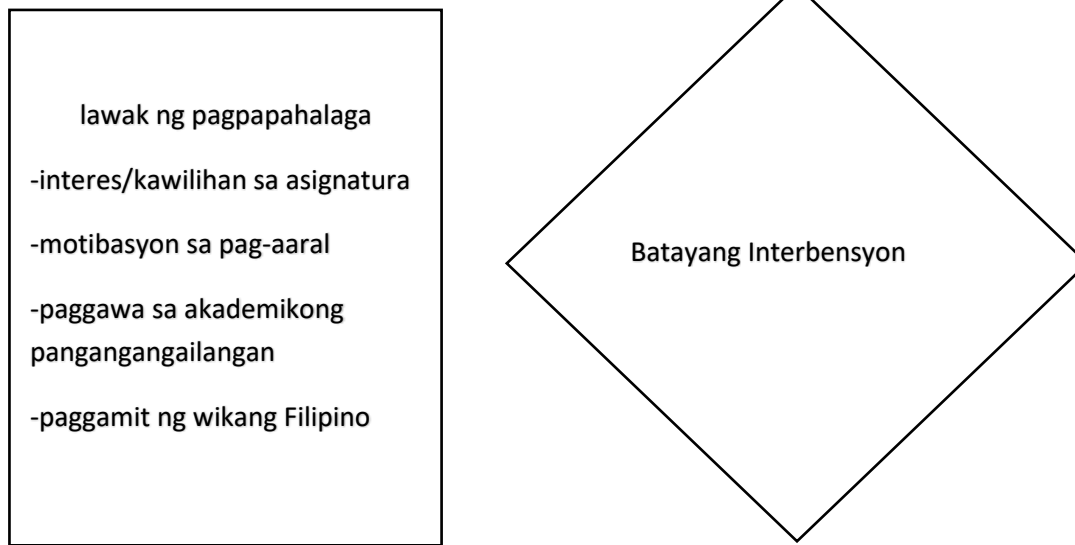
Ang teorya ni B.F. Skinner na tinatawag na *Operant Conditioning* (1930), ay isang uri ng pagkatuto na nakabatay sa mga pampalakas at parusa. Ayon kay Skinner, ang mga gawi o aksyon ng isang indibidwal ay mas magiging matibay at patuloy kapag ang mga ito ay pinalakas o tinutulungan ng mga positibong gantimpala. Ang reinforcement ay maaaring positibo (tulad ng gantimpala, papuri, o premyo) o negatibo (ang pag-aalis ng hindi kanais-nais na sitwasyon). Ang mga mag-aaral na nakakakita ng mga positibong pampalakas mula sa kanilang guro, tulad ng papuri o premyo para sa kanilang mga tagumpay, ay mas malamang na magpatuloy at maging masigasig sa pagtutok at pagpapahalaga sa Filipino.

Sa konteksto ng Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino ng mga Mag-aaral, may malaking papel ang pagpapalakas ng motibasyon at pagpapahalaga ng mag-aaral sa Filipino. kung ang mag-aaral ay nakakuha ng mataas na marka sa isang pagsusulit sa Filipino at siya ay binigyan ng papuri, ang gantimpalang ito ay magsisilbing positibong pampalakas. Sa pamamagitan nito, tataas ang motibasyon ng mag-aaral upang mas lalo pang mag-aaral at magpakita ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino. Ang mga mag-aaral na nakakaranas ng ganitong positibong pampalakas ay magiging mas maligaya at mas interesado sa pagtutok at pagpapalago ng kanilang kaalaman at kasanayan sa asignaturang Filipino. Dahil dito, makikita na ang *operant conditioning* ay nakakatulong sa pagpapalaganap ng pagpapahalaga sa Filipino, sapagkat ang mga positibong gantimpala ay nagpapalakas sa motibasyon ng mag-aaral na magpatuloy at magpakita ng interes sa asignatura.

Batayang konseptwal

Ipinakita sa unang pigura ang isang konseptwal na batayan na naglalarawan sa di-malayang baryabol sa pag-aaral na isasagawa.

Di-malayang baryabol

Ang mga resulta ng pag-aaral ay gagamitin bilang mahalagang impormasyon upang makapagbigay ng pananaw hinggil sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ng mga mag-aaral. Kung kaya't inaasahang ang pag-aaral na ito ay magiging kapakipakinabang sa mga sumusunod:

Para sa pamunuan ng *Kapalong College of Sciences and Technology* (KCAST), ang pag-aaral na ito ay makakapagbibigay ng mga ideya sa mga maaaring gawin ng institusyon upang matugunan ang problemang kinakaharap hinggil sa lawak ng pagpapahalaga sa mag-aaral sa pribadong paaralan ng Kapalong. Upang pamunuan ay makabuo ng mga hakbang at estratehiya na magbibigay solusyon sa mga suliraning kinakaharap ng mga mag-aaral.

Kahalagahan ng Pag-aaral

Makikinabang ang kagawarang ng Edukasyon (DepEd) at mga pribadong paaralan sa mga natuklasan ng pag-aaral na ito, dahil maaari itong magsilbing batayan sa pagpapabuti ng kurikulum, tinitiyak na ang asignatura ay mananatiling kapana-panabik at may kaugnayan sa lahat ng *strand* ng akademiko. Makikinabang din ang Kapalong College of Agriculture, Sciences, and Technology (KCAST) mula sa pag-aaral na ito, dahil makakatulong ito sa pagbuo ng mga estratehiya sa pagtuturo na magpapalalim ng pagpapahalaga sa Filipino, lalo na sa mga mag-aaral sa Senior High school. Sa pag-unawa sa salik na nakaapekto sa motibasyon at pagkakasangkot ng mga mag-aaral, magkakaroon ng pagkakataon ang mga guro at administrador na magpatupad ng mga programang magpapatibay ng pagpapahalaga sa wika.

Makikinabang naman ang mga mag-aaral sa Senior High school mula sa mga pinabuting Filipino sa kanilang mga akademikong layunin at pangarap sa karera, na makakatulong upang magkaroon sila ng mas matibay na koneksyon sa kanilang pambansang wika. Sa huli, maaaring magsilbing pundasyon ang pag-aaral na ito para sa mga susunod na mananaliksik upang magsagawa ng karagdagang pagsusuri, tulad ng pag-iimbestiga sa mga iba pang salik na nakakaapekto sa pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa Filipino, paghahambing ng iba't ibang strand ng akademiko, o pagsusuri ng pangmatagalang epekto ng mga pagbabago sa kurikulum sa pagkakasangkot ng mga mag-aaral sa asignaturang ito.

Katuturan ng mga katawagan

Sa pag-aaral na ito, ang sumusunod ay binigyan ng operasyunal na kahulugan ay maging gabay sa pangangalap ng mga datos at interpretasyon ng mga resulta, na naglalayong mapalalim ang pag-unawa sa

nilalaman ng paksang ito. Sa pamamagitan ng pagsasaayos ng tiyak na kahulugan sa mga termino magiging mas mabisang instrumento ang pananaliksik paglilinaw ng mga aspekto ng pag-aaral na ito.

Lawak ng Pagpapahalaga tumutukoy ito sa pagpapahalaga at pagpapakita ng interes ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino. Ito rin ay tumutukoy sa lalim ng impresyon ng respondante sa kanilang pagtanggap sa asignaturang Filipino sa panahong ito ay kanilang pinag-aralan o kinuha (Gaddi et al., 2024). Kasama na rito ang kanilang pag-unawa sa kahalagahan ng Filipino sa pang-araw-araw na buhay, kultura, at komunikasyon.

Filipino ang asignaturang ito ay naglalayong mahubog ang kasaysayan ng mga respondante sa Filipino na may deskripsyong komunikasyon sa Akademikong Filipino. Ito rin ang pinagkukunan ng mananaliksik na basehan upang Mataya at masukat ang pagpapahalaga ng mga respondante sa asignaturang Filipino partikular na sa kanilang marka/grado.

Mga Mag-aaral/ Estudyante ang pag-aaral na ito ay makakatulong upang mapabatid ng bawat mag-aaral ang kabutihang naidudulot ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino bilang daan sa katatasan at kabuoang pagkahubog ng sarili hinggil sa konteksto ng asignaturang Filipino. Sa pamamagitan ng pag-aaral na ito ay mabibigyang linaw ang mga salik na maaaring makaapekto sa pagpapahalaga ng asignaturang Filipino at maging basehan nila upang matukoy at masuri ang sariling lawak ng pagpapahalaga.

Kabanata 2

METODOLOHIYA

Ang kabanatang ito ay tumatalakay sa mga paraan na ginamit sa pag-aaral ng mananaliksik. Nahahati ito sa disenyo ng pananaliksik, lokal ng pananaliksik, populasyon at sampol, instrumento ng pananaliksik at pagkolekta ng datos. Binigyang-diin sa pag-aaral na ito ang pagsasaalang-alang sa paniniwalang moral upang mapangalagaan ang kapakanan ng mga partisipante at maipakita ang respeto sa kanila bilang mga kalahok sa pananaliksik na ginawa.

Disenyo ng Pananaliksik

Ang disenyo na ginamit sa pag-aaral ay kuwantitatibong-deskriptibong pamamaraan. Makatutulong ito upang matukoy ang tiyak na antas ng pag-unawa, interes, motibasyon, pagganap, o kakulangan sa kaalaman ng mga mag-aaral. Ayon kina Gaddi et al. (2024), ang pananaliksik na ito ay naglalayong ilarawan ang lawak at mga posibleng kakulangan sa kaalaman ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino. Sa pamamagitan nito, inaasahang mabigyang-linaw ang iba't ibang aspekto ng pag-unawa ng mga mag-aaral hinggil sa naturang asignatura (Serato et al., 2024). Layunin din ng pananaliksik na ito na matukoy ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino, partikular na sa mga pribadong paaralan sa lungsod ng Kapalong. Ang pamamaraang ito ay nakatuon sa pagkalkula at pagsusuri ng baryabol, gayundin sa pangangalap ng mga resulta.

Lokal ng Pananaliksik

Ang pananaliksik ay gagawin sa mga paaralan ng Quezon Memorial Institute of Technology of Kapalong, Kapalong College of Technology, Maryknoll High School of Maniki, at Saint Jude Academy of Mindanao Foundation. Mga pribadong paaralan sa bayan ng Kapalong, probinsya ng Davao del Norte, sa kasalukuyan nag-aalok ang apat na pribadong paaralan ng anim na *strand* tulad ng mga sumusunod: General Academic Strand, Automotive, Dressmaking, CSS, HUMSS, FBS, at SMAW. Ang mga partisipante sa pag-aaral na ito ay ang mga mag-aaral mula sa Senior High School. Na mayroong asignaturang Filipino.

Figura 2: mapa ng rehiyon na ipinakita sa lokal na pananaliksik

Populasyon at Sampol

Ang pag-aaral na ito ay isasagawa sa apat na pribadong paaralan ng Kapalong. Ang mga kalahok sa pag-aaral na ipinakita sa talahanayan 1 ay mga mag-aaral ng Senior High School na mayroong asignaturang Filipino. Sila ay pinili bilang respondante dahil ang pag-aaral ay tungkol sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino.

Ipinakita sa talahanayan 1 bilang, sample at bahagdan ng mga mag-aaral sa Senior High School bawat seksyon sa taong panuruan A.Y 2024-2025. At ang kabuang populasyon nila sa pangkalahatan. Lahat ng mga mag-aaral sa Senior High School na may asignaturang Filipino ay magiging kalahok ng pananaliksik na ito.

Talananayan 1 Distribusyon ng mga respondante

Respondente	Populasyon	Sampol	Bahagdan
QMIS	196	58	8.92%
KCTI	199	58	8.98%
Maryknoll	84	25	3.82%
Saint Jude	167	49	7.60%
Kabuoan	646	190	29.33%

Instrumento ng pananaliksik

Ang pag-aaral na ito ay gumagamit downloaded na mga katanungan mula kay Gesta et al., (2024) mula sa research gate com. Ito ay isang tseklist na uri ng talatanungan. Ang talatanungan na ito ay may kasamang *self-scoring sheet* na sasagutan ng tagatugon upang malaman ang kanilang estilo sa pag-aaral. Mayroon ding kasama na paliwanag tungkol sa lawak ng pagpapahalaga ng mga mag-aaral ang talatanungan upang malaman ng tagatugon kung ano ang ibig sabihin ng pag-aaral na ito.

Saklaw ng paglalarawan	Katumbas na	Interpretasyon
Interpretasyon	Deskripsyon	
4.20-5.00	Napakataas	Nangangahulugan na ang kapaligiran pansilid-aralan ay palaging naipapanatili.
3.40-4.10	Mataas	Nangangahulugan na ang kapaligiran pansilid-aralan ay madalas naipapanatili.
2.60-3.30	katamtaman	Nangangahulugan na ang kapaligiran pansilid-aralan ay minsan lamang naipapanatili.
1.80-2.50	Mababa	Nangangahulugan na ang kapaligiran pansilid-aralan ay bihirang naipapanatili.
1.00-1.70	Napakababa	Nangangahulugan na ang kapaligiran pansilid-aralan ay kailanma'y hindi naipapanatili.

Upang masukat o matukoy ang kakayahang pampagtuturo ng mga tagapagturo ng mga mag-aaral ng BSEd Filipino batay sa mga indikatoryor, ang sumusunod na eskala ang gagamitin.

Agwat ng Mean	katumbas na deskripsyon	Intepretasyon
4.20-5.00	Napakataas anta	Nangangahulugan na ang ng kakayahang pampagtuturo ay palaging naipamalas.
3.40-4.10	Mataas	Nangangahulugan na ang antas ng kakayahang pampagtuturo ay madalas naipamalas.
2.60-3.30	katamtaman	Nangangahulugan na ang antas ng kakayahang pampagtuturo ay .
1.80-2.50	Mababa	Nangangahulugan na ang antas ng kakayahang pampagtuturo ay bihira lamang naipamalas.
1.00-1.70	Napakababa	Nangangahulugan na ang antas ng kakayahang pampagtuturo ay hindi kailanman naipamalas.

Upang masukat o matukoy ang antas *well-being* ng mga mag-aaral ng BSEd Filipino batay sa mga indikatoryor, ang sumusunod na eskala ang gagamitin

Saklaw ng paglalarawan	Katumbas na Deskripsyon	Interpretasyon
4.20-5.00	Napakataas	Nangangahulugan na ang well-being ng mag-aaral ay palaging naipapakita.
3.40-4.10	Mataas	Nangangahulugan na ang well-being ng mag-aaral ay madalas naipapakita.
2.60-3.30 	katamtaman	Nangangahulugan na ang well-being ng mag-aaral ay minsan lamang naipapakita.
1.80-2.50	Mababa	Nangangahulugan na ang well-being ng mag-aaral ay bihirang naipapakita.

1.00-1.70

Napakababa

Nangangahulugan na ang well-being ng mag-aaral ay hindi kailanman naipapakita.

Ang lahat ng tatanungan ay tatahasin ng tagapayo at panelista upang makuha at masiguro ang *validity* at *reliability* ng mga katanungan.

Pagkolekta ng Pananaliksik

Sa pagkolekta ng pananaliksik, isinagawa ng mga mananaliksik ang mga sumusunod na hakbang:

Pagbuo ng talatanungan. Hinanap ng mananaliksik ang mga talatanungang pinagbatayan mula sa mga artikulong dyornal at kaugnay na pananaliksik sa internet na tiyaking maiuugnay sa tatlong baryabol.

Balidasyon ng mga talatanungan. Isinumite ito sa bawat panel ng mga eksperto upang masuri at maikontekstwalisa tungo sa pag-aaral.

Paghingi ng pahintulot na magsasagawa ng pag-aaral. Humingi muna ang mananaliksik ng pahintulot sa bawat principal ng mga pribadong paaralan sa pamamagitan ng liham.

Distribusyon ng mga talatanungan. Matapos maipabalidika ang mga talatanungan at maaprubahan ng panel ng mga eksperto, instrumento ng pananaliksik. Kinuha ng mananaliksik ang mga talatanungan mula sa mga respondante matapos nilang nasagutan ang lahat ng mga ito.

Istatistikal na Instrumento ng Datos

Ang mga sumusunod na kagamitang istatistikal ay ginagamit sa pagkalkula ng mga datos sa pag-aaral na ito lalo na sa pagsukat sa layunin ng mananaliksik na may 0.5 na antas ng katiyakan.

Mean. Ito ang ginagamit upang malaman ang lawak ng pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa Senior High School na may asignaturang Filipino.

Person-r. ito ang ginagamit upang tukuyin ang tiyak na lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa priadong paaralan ng Kapalong na may asignaturang Filipino.

Etikal na Konsiderasyon ng Pag-aaral

Upang matiyak ang tamang pagsasagawa ng pananaliksik na ito pati na rin ang kaligtasan ng mga taong kasangkot sa pagsisikap na ito, ang pag-aaral ay lubos na susundin ang pinakamataas na pamantayan sa etika. Kabilang dito ang mga sumusunod na bahagi: informed consent; panganib na pinsala, pagkawala ng pagkakakilanlan, at pagiging kumpidensyal; at salungatan ng interes (Denzin Lincoln, 2011)

Informed consent ay magiging isang kritikal na bahagi ng pag-aaral na ito, na tinitiyak na nauunawaan ng lahat ng kalahok ang kanilang mga karapatan at ang kalikasan ng kanilang pakikilahok sa pananaliksik. Ang prosesong ito ay magsisimula sa isang komprehensibong pangkalahatang-ideya ng layunin, mga layunin at pamamaraan ng pag-aaral, na nagbibigay sa mga potensyal na kalahok ng mahahalagang impormasyon tungkol sa kung ano ibig sabihin ng pakikilahok. Malinaw na ipapaliwanag ng mananaliksik ang kahalagahan ng pag-aaral, na detalyado kung paano ang nakolektang datos ay makakatulong sa pagpapahusay ng mga estratehiya sa edukasyon at pag-unawa sa mga karanasan sa akademiko. Bukod pa reto, ipaalam sa mga kalahok ang boluntarong kalikasan ng kanilang pakikilahok, na binibigyang-diin na maaari silang umatras mula sa pag-aaral anumang oras nang walang anumang negatibong epekto. Saklaw din ng pangkalahatang-ideya na ito ang potensyal na panganib at benepisyo na nauugnay sa pakikilahok, na tinitiyak na ang mga mag-aaral ay gumagawa ng isang matalinong desisyon tungkol sa kanilang pakikilahok (Nijhawan et al., 2013).

Sa pag-aaral na ito, binibigyang-diin ng *informed consent* ang etikal na responsibilidad ng mananaliksik na protektahan ang mga mananaliksik na naglalaman ng lahat ng mahahalagang detalye, kabilang ang layunin ng pag-aaral, ang mga pamamaraan na kasangkot, ang mga katiyakan sa pagiging kumpidensyal, at ang mga kalahok. Titiyakin ng form na ito na nauunawaan ng mga mag-aaral kung paano gagamitin ang kanilang mga tugon, na nagpapalakas sa kahalagahan ng kanilang matapat na *input* para sa pananaliksik. Bago ang pagkolekta ng datos, magsasagawa ang mananaliksik ng mga sesyon ng impormasyon upang linawin ang anumang mga katanungan o alalahanin na maaaring mayroon ang mga mag-aaral tungkol sa pag-aaral, na nagtataguyod ng isang bukas na diyalogo at pagtatayo ng tiwala. Sa pamamagitan ng pagbibigay-prioridad sa *informed consent*, susundin ng pag-aaral ang etikal na mga kasanayan sa pananaliksik at igagalang ang awtonomiya ng mga kalahok, na humahantong sa mas maaasahan at wasto na mga natuklasan tungkol sa lawak ng pagpapahalaga ng asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa Senior High School sa mga pribadong paaralan ng Kapalong.

Mahalagang matugunan ang mga isyu ng *risk of harm, anonymity, and confidentiality* mahalagang maprotektahan ang kagalingan ng mga kalahok at mapanatili ang kanilang personal na impormasyon. Ang pag-aaral ay magsimula sa isang masusing pagtatasa ng panganib upang matukoy ang anumang potensyal na panganib na nauugnay sa pakikilahok. Habang ang pangunahing layunin ng pananaliksik ay pang-edukasyon at naglalayong mapabuti ang mga kasanayan sa pagtuturo, ang mananaliksik ay mananatiling mapagbantay sa pagbabawas ng anumang hindi sinasadyang sikolohikal o panlipunang panganib na maaaring lumitaw mula sa pakikilahok. Kabilang na dito ang pagtiyak na ang mga tanong na itinatanong sa surbey ay hindi nakakasagabal at hindi nagdudulot ng anumang kakulangan sa ginawa. Bukod pa rito, bibigyan ng pananaliksik ang mga kalahok ng impormasyon tungkol sa kanilang karapatan na laktawan ang mga tanong na maaaring makita nilang sensitibo at upang umatras mula sa pag-aaral anumang oras kung nakakaramdam sila ng hindi mapakali (Wiles et al., 2008).

Sa pag-aaral na ito, ang panganib na pinsala, pagkawala ng pagkakakilanlan, at pagiging kumpidensyal ay maipapakita sa mga etikal na hakbang na ginawa upang mapanatili ang mga karapatan at pribado ng mga kalahok. Upang mabawasan ang anumang potensyal na panganib, ang mananaliksik ay magpapatupad ng mga estratehiya upang matiyak ang pagkawala ng pagkakakilanlan sa pamamagitan ng pagtatalaga ng mga natatanging *code* ng pagkakakilanlan sa bawat talatanungan, sa gayon ay inaalalis ang anumang impormasyon sa pagkakakilanlan mula sa proseso ng pagsusuri ng datos. Ang diskarte na ito ay makakatulong na maprotektahan ang mga pagkakakilanlan ng mga kalahok at magtaguyod ng isang pakiramdam ng seguridad kapag nagbibigay ng matapat na pidbak. Bukod pa rito, bibigyang-diin ng pag-aaral ang pagiging kumpidensyal sa pamamagitan ng pagtiyak sa mga kalahok na ang kanilang mga tugon ay mahigpit na itatago sa isang ligtas na lokasyon, na maa-access lamang ng mananaliksik at mga awtorisadong tauhan, na tinitiyak na walang impormasyon ang maaaring maiugnay pabalik sa mga indibidwal na respondente. Sa pamamagitan ng pagbibigay-prioridad sa mga etikal na konsiderasyon na ito, ang pag-aaral ay naglalayong lumikha ng isang ligtas at sumusuporta na kapaligiran para sa mga mag-aaral sa Senior High School, na sa huli ay nagpapahusay sa bisa ng mga natuklasan habang iginagalang ang mga karapatan at dignidad ng mga kalahok.

Mahalagang matugunan ang isyu na *conflict of interest* mahalagang matugunan ito upang mapanatili ang integridad at obhetibong pag-aaral. Ang mananaliksik ay magsasagawa ng mga aktibong hakbang upang matiyak na ang anumang potensyal na salungatan ay maipapahayag at mapamamahalaan nang naaangkop. Ang pangkalahatang-ideya na ito ay maglalaman ng isang malinaw na pahayag tungkol sa mga motibasyon, kaakibat, at anumang pinansiyal o personal na pahayag tungkol sa mga motibasyon, kaakibat

at anumang pinansiyal o personal na interes ng mananaliksik na maaaring makaimpluwensya sa mga resulta ng pananaliksik. Sa pamamagitan ng pagiging transparent tungkol sa anumang relasyon sa mga institusyong pang-edukasyon, mga pinagmumulan ng pondo, o iba pang mga kasapi, ang mananaliksik ay naglalayong mapanatili ang mga etikal na pamantayan ng pananaliksik sa akademya at magtataguyod ng tiwala sa mga kalahok at mas malawak na komunidad ng akademya (MacKenzie & Cronsteins 2006)

Sa pag-aaral na ito, ang salungatan ng interes ay binibigyang-diin ang pangako sa kawalan ng kinikilingan at ang responsableng pagsasagawa ng pananaliksik. Ang mananaliksik ay magsasagawa ng isang masusing pagsusuri sa sarili upang matukoy ang anumang posibleng bias na maaaring lumitaw mula sa mga personal at propesyonal na koneksyon sa KCAST. Upang mabawasan ang mga alalahanin na ito, ang mananaliksik ay humihingi ng gabay mula sa mga tagapayo sa pananaliksik sa KCAST Research Office upang matiyak na ang lahat ng aspekto ng pag-aaral ay isinasagawa nang may integridad. Bukod pa rito, ang pag-aaral ay maglalaman ng isang deklarasyon ng anumang potensyal na salungatan sa pangwakas na ulat, na ginagawang malinaw sa mga mambabasa na ang mga natuklasan sa pananaliksik ay resulta ng obhetibong pagsusuri sa halip na naimpluwensyahan ng iba pang mga kadahilanan. Sa pamamagitan ng pagbibigay-prioridad sa transparency at etikalna pag-uugali, ang pag-aaral ay mapapahusay ang kredibilidad at pagiging maaasahan nito ng mga mag-aaral *Senior High School* sa mga pribadong paaralan ng Kapalong.

Kabanata 3

RESULTA

Nakasaad sa kabanatang ito ang resulta ng mga datos hinggil sa lawak ng pagpapahalaga ng asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa mga pribadong paaralan ng Kapalong.

Talahanayan 1

Antas sa lawak ng pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino, Ayon sa interes/ Kawilihan sa Asignatura

Interes/kawilihan sa asignatura	Mean	SD	Deskripsyon
1. magiliw akong gumagamit ng wikang Filipino sa aking pakikipagtalastasan sa mga talakayan sa loob ng klase sa lahat ng pagkakataon/panahon (asignaturang Filipino).	3.96	0.95	Mataas
2. kinagigiliwan kong sumagot at makibahagi sa mga talakayan pagdating sa paggamit ng tamang gramatika sapagkat maunawain ang aming guro.	3.99	0.82	Mataas
3. paborito ko ang asignaturang Filipino kaya nagaganyak akong gawin ang mga gawain sa klase.	3.75	0.97	Mataas
4. nauunawaan ko ang koneksyon at leksyon na magagamit ko sa pagpapalawak ng aking buhay.	4.37	3.79	Napakataas
5. palaging may magandang interaksyon	4.15	0.77	Mataas

ang aming pagkaklase at may mga pangkatang gawain.

Kabuoan	4.04	0.92	Mataas
---------	------	------	--------

Ang resulta ng pag-aaral ukol sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga aspeto ng interes/kawilihan sa asignatura, ipinakita sa talahanayan 1, ay nasuri gamit ang isang surbey na talatanungan. Ang mga tugon ng mga respondante sa bawat indicator ay inilahad at inaalisa sa ibaba.

Ang kabuoang mean ng score para sa interes/kawilihan sa asignaturang Filipino ay 4.04 at may standard deviation na 0.92, na inilalarawan bilang mataas. Ipinapakita ng sukatan na ito ang lawak ng pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa Senior High School sa asignaturang Filipino batay sa interes/kawilihan na madalas na nakikita.

Ang aytem na may pinakamataas na *mean* ay aytem 4- *nauunawaan ko ang koneksyon at leksyon na magagamit ko sa pagpapalawak ng aking buhay*, na nakamit ang pinakamataas na *mean score* na 4.37 at may *standard deviation* na 0.97, inilarawan bilang napakataas. Ipinapakita sa sukatan na ito ang lawak ng bapagpapahalaga ng mga mag-aaral sa Senior High School sa asignaturang Filipino tay sa interes/kawilihan na palaging nakikita.

Ang aytem na may pinakamababang *mean* ay aytem 3- *paborito ko ang asignaturag Filipino kaya nagaganyak akong gawin ang mga gawain sa klase*, na may *mean score* na 3.75 at *standard deviation* na 0.95, na kategoryang mataas. Ipinapakita ng sukatan na ito ang lawak ng pagpapahalaga ng mga Senior High School sa asignaturang Filipino batay sa interes/kawilihan na madalas na nakikita.

Ang mga resulta ng pag-aaral ukol sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa aspeto ng motibasyon sa pag-aaral, na makikita sa talahanayan 2, ay nasuri gamit ang isang surbey na talatanungan. Ang mga sagot ng mga respondente sa bawat indikator ay ipinakita at isuri sa ibaba.

Talahanayan 2

Antas sa Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino, Ayon sa Motibasyon sa Pag-aaral

Motibasyon sa Pag-aaral	Mean	SD	Deskripsyon
1. bago sisimulan ng aming guro ang mga talakayan sa araw-araw ay may mga bagong hamon syang iniharap sa amin kaya ako nagaganyak na nakikinig at nakikibahagi.	4.22	0.79	Mataas
2. maayos at kawili-wili ang atmosper at kaligiran ng klasrum kaya naiiwasan ko ang pagkaantok sa loob ng klase.	3.86	0.93	Mataas

3. may maayos at kaaya-ayang katauhan ang aming Guro at higit sa lahat siya'y puno ng buhay sa pagkaklase kaya nadadala ako sa kaniyang kasiyahan.	4.18	0.94	Mataas
4. gumagamit ng mga makabagong pamamaraan at teknolohiya ang aming Guro sa pagtuturo ng mga leksyon kaya lubos na napupukaw ang aking interes na makinig.	4.01	0.85	Mataas
5. nais kong makakuha ng malaking marka kaya ako nagpupursiging mag-aral nang Mabuti sa asignaturang Filipino.	4.28	0.84	Napakataas
Kabuoan	4.11	0.59	Mataas

Ang kabuuang *mean score* para sa motibasyon sa pag-aaral ay 4.11 at may *standard deviation* na 0.59 na inilalarawan bilang mataas. Ipinapakita ng sukatan na ito ang antas sa lawak ng pagpapahalaga ng mga mag-aaral nang mabuti sa asignaturang Filipino, na nakamit ang pinakamataas na *mean score* na 4.28 at may *standard deviation* na 0.84, na may katumbas na deskriptibong pagsusuri na napakataas. Ipinapakita ng sukatan na ito ang lawak ng pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa Senior High School sa asignaturang Filipino batay sa motibasyon sa pag-aaral na palaging nakikita.

Ang aytem na may pinakamababang mean ay ang aytem 2-*maayos at kawili-wili ang atmosper at kaligiran ng klasrum kaya naiiwasan ko ang pagkaantok sa loob ng klase*, na may *mean score* na 3.86 at *standard deviation* na 0.93, na nakategorya bilang mataas. Ang sukat ay nagpapahiwatig ng lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral ng Senior High School sa mga tuntunin ng motibasyon sa pag-aaral na madalas na naobserbahan.

Ang resulta ng pag-aaral tungkol sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa pagtupad ng mga pang-akademikong pangangailangan, tulad ng ipinakita sa talahanayan 3, ay sinusukat sa pamamagitan ng isang surbey na talatanungan. Ang mga tugon ng mga respondante sa bawat tagapahiwatig ay ipinakita at isinuri sa ibaba.

Ang pangkalahatang *mean score* para sa pagtupad ng mga pang-akademikong pangangailangan ay 4.14 at isang *standard deviation* na 0.59, na inilalarawan bilang mataas. Ang sukat ay nagpapahiwatig na ang pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral ng Senior High School sa mga tuntunin ng pagtupad ng mga pang-akademikong pangangailangan ay madalas na naobserbahan.

Aytem 5- *nagsusumikap ako para sa aking kademikong pag-unlad kaya nagsaliksik at nag-aaral ako tungkol sa takdang-aralin at proyekto*. Ito ang nakakuha ng pinakamataas na *mean score* na 4.23 at *standard deviation* na 0.79, na may deskriptibong katumbas na mataas.

Talananayan 3

Antas sa Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino, Ayon sa Paggawa ng mga Akademikong Pangangailangan

Paggawa ng mga akademikong pangangailangan	Mean	SD	Deskripsyon
1. nauunawaan ang direksyon ng pagbuo ng aking akademikong pangangailang kaya nagawa ko ng maayos ang aking takdang-aralin at mga proyekto.	4.14	0.87	Mataas
2. pinaglaanan ko ng sapat na oras ang paggawa ng aming proyekto at mga takdang-aralin sa Filipino dahil insperado akong gawin ang mga ito sapagkat nauunawaan ko ang pagbuo nito.	4.08	0.80	Mataas
3. nakikita ko ang kabuluhan ng aming mga takdang-aralin at proyekto at may kaugnayan sa strand na kinuha ko kaya nagagawa ko ito nang mabuti.	4.08	0.83	Mataas
4. alam kong makatutulong sa aking paraan ng pag-aaral (study habits) ang paggawa ng mga proyekto at takdang-aralin at nagsisilbi rin itong disiplina sa aking pag-aaral.	4.17	0.86	Mataas
5. nagsusumikap ako para sa aking akademikong pag-unlad kaya nagsasaliksik at nag-aaral ako tungkol sa takdang-aralin at proyekto.	4.23	0.59	Mataas

Kabuoan	4.14	0.59	Mataas
----------------	-------------	-------------	---------------

Ipinapakita ng sukat na ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga tuntunin ng pagtupad ng mga pang-akademikong pangangailangan ay madalas na naobserbahan.

Aytem 2- *pinaglaanan ko ng sapat na oras ang paggawa n gaming proyekto at mga takdang-aralin sa Filipino dahil insperado akong gawin ang mga ito sapagkat nauunawaan ko ang pagbuo nito*. At aytem 3- *nakikita ko ang kabuluhan ng aming mga takdang-aralin at proyekto at kaugnayan sa strand na kinuha ko kaya nagagawa ko ito nang mabuti*. Parehong nakakuha ng *mean score* na 4.08 at *standard deviation* na 0.80 at 0.83, ayon sa pagkakasunod-sunod at kategorya bilang mataas. Ipinapakita ng sukat na ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral ng Senior High School sa mga tuntunin ng pagpapatupad ng mga pang-akademikong pangangailangan ay madalas na naobserbahan.

Ang mga resulta ng pag-aaral tungkol sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino, tulad ng ipinapakita sa Talahanayan 4, ay sinusukat sa pamamagitan ng isang surbey na talatanungan. Ang mga tugon ng mga respondante sa bawat tagapaghiwatig ay ipinakita at sinuri sa ibaba. Ang pangkalahatang *mean score* para sa paggamit ng wikang Filipino ay 4.22 at isang *standard deviation* na 0.86, na inilarawan bilang mataas. Ipinapakita ng sukat na ang pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral ng Senior High School sa mga tuntunin ng paggamit ng wikang Filipino ay madalas na naobserbahan.

Talahanayan 4

Antas sa Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino, Ayon sa Paggamit ng Wikang Filipino

paggamit ng wikang Filipino	Mean	SD	Deskripsyon
1. hinahangad kong mauunawaan ang direksyon ng pagbuo ng akademikong pangangailangan kaya nagawa ko ng maayos ang aking takdang-aralin at mga proyekto.	4.29	0.83	Napakataas
2. pinaglaanan ko ng sapat na oras ang paggawa ng aming proyekto at mga takdang-aralin sa Filipino dahil insperado akong gawin ang mga ito sapagkat nauunawaan ko ang pagbuo nito	4.15	0.79	Mataas
3. nakikita ko ang kabuluhan ng aming mga takdang-aralin at proyekto at may kaugnayan sa strand na kinuha ko kaya nagagawa ko ito nang mabuti.	4.13	0.79	Mataas
4. alam kong makatutulong sa aking paraan ng pag-aaral (study habits) ang paggawa ng mga proyekto at takdang-aralin at nagsisilbi rin itong disiplina sa aking pag-aaral.	4.23	0.79	Mataas

5. nagsusumikap ako para sa aking akademikong pag-unlad kaya nagsasaliksik at nag-aaral ako tungkol sa takdang-aralin at proyekto.	4.28	0.86	Napakataas
Kabuoan	4.22	0.58	Mataas

Aytem-1 *hinahangad kong mauunawaan ang direksyon ng pagbuo ng akademikong pangangailangan kaya nagawa ko ng maayos ang aking takdang-aralin at mga proyekto.* Ito ang nakakuha ng pinakamataas na *mean score* na 4.29 at *standard deviation* na 0.83, na may deskriptibong katumbas na “napakataas” ipinapakita ng sukat na ang pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral ng Senior High School sa mga tuntunin ng paggamit ng wikang Filipino ay palaging naobserbahan.

Aytem 3-*nakikita ko ang kabuluhan ng aming mga takdang-aralin at proyekto na may kaugnayan sa strand na kinuha ko kaya nagagawa ko ito nang mabuti.* Ito ang nakakuha ng pinakamababang *mean score* na 4.13 at *standard deviation* na 0.79, na nakategorya bilang “mataas”. Ipinapakita ng sukat na ang pagpapahalaga ng asignaturang Filipino sa mga mag-aaral ng Senior High School sa mga tuntunin ng paggamit ng wikang Filipino ay madalas na naobserbahan

Talahanayan 5

Kabuohan sa Antas ng Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino

Indicators	Mean	SD	Deskripsyon
Interes/ Kawilihan Sa Asignatura	3.93	4.04	Mataas
Motibasyon Sa Pag-Aaral	3.85	4.11	Mataas
Paggawa Ng Mga Pangangailangan	3.87	4.14	Mataas
Paggamit Ng Wikang Filipino	3.74	4.22	Mataas
Kabuoan	3.85	4.13	Mataas

Ang mga resulta ng pag-aaral tungkol sa buod sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino, gaya ng ipinapakita sa Talahanayan 5, ay nasukat sa pamamagitan ng isang surbey kwestyoner. Ang mga tugon ng mga respondante sa bawat indikasyon ay ipinakita at pinag-aralan sa ibaba.

Ang pangkalahatang *mean score* para sa lawak ng pagpapahalaga sa signaturang Filipino ay 4.12 at isang *standard deviation* na 0.67, na inilalarawan bilang mataas. Ipinapakita ng panukat na ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School ay madalas na naobserbahan.

Ang indikador na may pinakamataas na mean ay ang paggamit ng wikang Filipino, na nakamit ang pinakamataas na mean 4.22 at isang standard deviation na 0.58, na may katumbas na paglalarawan na mataas. Ipinapakita ng panukat na ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga tuntunin ng paggamit ng wikang Filipino ay madalas na naobserbahan.

Sinusundan ito ng pagkumpleto ng mga pang-akademikong pangangailangan, na may *mean score* na 4.14 at isang *standard deviation* na 0.59, na kategorya bilang mataas. Ipinapakita ng panukat na ang lawak ng

pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School sa mga tuntunin ng pagkumpleto ng mga pang-akademikong pangangailangan ay madalas na naobserbahan.

Malapit na sinusundan ito ng motibasyon sa pag-aaral, na may *mean score* na 4.11 at *standard deviation* na 0.59, na nakategorya bilang mataas. Ipinapakita n panukat na ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School sa mga tuntunin ng motibasyon sa pag-aaral ay madalas na naobserbahan.

Ang indikador na may pinakamababang mean ay interes/kawilihan sa asignatura, na may mean na puntos na 4.04 at isang *standard deviation* na 0.92, na nakategorya bilang mataas. Ipinapakita ng panukat na ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School sa mga tuntunin ng interes/kawilihan sa asignatura ay madalas na naobserbahan.

Plano ng Interbensyon para sa Antas ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino

Layunin ng planong interbensyon na ito na tugunan ang mga natukoy na suliranin batay sa mga pinakamababag mean na tugon sa pag-aaral hinggil sa pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino. Nakatuon ito sa apat na indikador: interes/kawilihan sa asignatura, motibasyon sa pag-aaral, paggawa sa mga akademikong pangangailangan at paggamit ng wikang Filipino. Inilalahad sa plano ang mga tiyak na layunin at kakulangan ng mga Gawain na idinisenyo upang mapataas ang pagpapahalaga at paggawa ng mga akademikong pangangailangan ng mga mag-aaral. Ang bawat Gawain ay nakaayon sa particular na pangangailangan ng mga mag-aaral at isinasalang-alang ang kanilang akademikong *strand*, kasama ang mga itinalagang tagapangasiwa at malinaw na iskedyul para sa epektibong pagpapatupad.

Table 6
Plano ng Interbensyon para sa lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino

Mga paksa	Layunin	Mga gawain	Mga taong namamahala	Panahon ng pagpapatupad
Interes/Kawilihan sa asignatura	Mapataas ang interes at aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral sa asignatura sa pamamagitan ng mga makabuluhang estratehiya sa pagtuturo tulad ng kooperatibong pagkatuto, interaktibong gawain at kontekstuwalisadong aralin.	Interaktibong pambansang eksibit: magpapakita ang mga mag-aaral ng panitikan, sining, musika at pagkain mula sa iba't ibang rehiyon ng Pilipinas. Panonood at pagsusuri ng pelikulang Pilipino: pagpapalabas ng mga lokal na pelikula na susundan ng talakayan at repleksyon ng mga mag-aaral. Patimpalak sa kuwentuhan:	Guro sa Filipino, Guro sa MAPEH at konseho ng mga mag-aaral.	Buwanang (para sa Eksibit at patimpalak). Kada dalawang lingo (para sa panonood ng Pelikula).

		hikayatin ang mga mag-aaral na magkuwento ng mga kuwentong-bayan o orihinal na likha ang wikang Filipino.		
Motibasyon sa pag-aaral	Upang mapataas ang motibasyon sa pagpapatupad ng mga Gawain dahil nakikita ang asignaturang Filipino bilang kasiya-siya at kapaki-pakinabang.	Pambihirang gawa ng mag-aaral: itampok ang mahuhusay na output ng mga mag-aaral sa isang pampublikong <i>display board</i> . Gamified na aralin: gumamit ng kahoot, mga pagsusulit at iba pang edukasyonal na laro batay sa mga aralin. Filipino star of the month: gantimpalaan ang mga mag-aaral para sa kanilang kasipagan at pagpupursigesa klase ng Filipino.	Guro sa Filipino at <i>Homeroom adviser</i>	Lingguhan: Gamified na mga aralin. Buwan-buwan: pagkilala sa natatanging mag-aaral.
Paggawa sa Akademikong Pangangailangan	Mapabuti ang konsistensi ng mga estudyante sa pagsusumite ng proyekto at mga takdang aralin sa pamamagitan ng pagbibigay ng inspirasyon at mas malalim na pag-unawa.	Gawain sa pagtuturo (workshop): gagabayan ng mga estudyante hakbang-hakbang kung paano maisasakatuparan ang Gawain. Sesyon ng peer tutorial: ang mga mag-aaral na may mataas na marka ang siyang gagabay sa mga pangangailangan ng tulong.	Guro sa Filipino, <i>Peer tutors</i> , at <i>guidance counsellor</i> .	Tuwing dalawang lingo (<i>tutorials</i> at <i>workshop</i>). Bawat kwarter (mga proyekto).

		Proyekto may aplikasyon sa tunay na buhay: magbigay ng mga awtput na may kaugnayan sa mga araling Filipino at kaugnay sa interes ng bawat <i>strand</i> .		
Paggamit ng Wikang Filipino	Mapalalim ang pagpapahalaga sa wikang Filipino sa pamamagitan ng pag-uugnay ng mga takdang-aralin/ proyekto sa mga <i>strand</i> na pinili ng mga mag-aaral at gawing makabuluhan ang mga ito.	Mga Gawain sa Filipino batay sa <i>strand</i> : ang mga takdang-aralin ay naaayon sa strand ng mga mag-aaral (hal. Pagsulat ng ulat balita para sa HUMMS, liham pangnegosyo para sa ABM). Talakayang pangkarera sa Filipino: mag-imbata ng mga propesyonal na magsasalita sa Filipino hinggil sa paggamit ng wika sa kanilang larangan. Hamong Vlogging: gumawa ang mga mag-aaral ng mga vlog gamit ang wikang Filipino, kung saan kanilang ilalalhad ang kahaagahan ng kanilang <i>strand</i> .	Guro sa Filipino, mga koordinador ng <i>strand</i> , at mga panauhing Tagapagsalita.	Dalasan: buwanang aktibidad (talakayan at vlog). Kadalasan: kada-kapat (mga Gawain).

Ang unang aspektong kailangang tugunan ay ang interes at kawilihan sa asignatura, kung saan ipinakita ng mga estudyante ang mababang pagtingin sa Filipino bilang paboritong asignatura. Upang matugunan ito, layunin ng mga gawain nag awing mas masigla at makabuluhan ang pagkatuto. Ang *interactive cultural eksibit* ay nagbibigay daan sa mga estudyante upang malikhaing maipahayag at maranasan ang kulturang Pilipino, panitikan at tradisyon, na siyang magpapalalim ng pagmamalaki at kasiyahan sa

asignatura. Sa *film viewing* and *kritik session*, ginagamit ang mga magkakaugnay at kapana-panabik na pelikulang batayan ng talakayan sa klase. Samantala, hinihikayat na sa paggawa ng *storytelling contest* ang mga mag-aaral na gamitin ang wikang Filipino sa masining at kapana-panabik na paraan. Ang mga gawaing ito ay dinisenyo upang mapataas ang emosyonal at kognitibong interes sa asignatura.

Para sa pag-uudyok sa pag-aaral ng Filipino, nakatuon ang plano sa pagbibigay ng mas kapaki-pakinabang at kasiya-siyang karanasan sa pagkatuto. Sa pamamagitan ng *recognition board*, kinikilala ang mga natatanging gawa ng mga mag-aaral, na tumutulong upang mapataas ang kanilang tiwala sa sarili at motibasyon. Ang integrasyon ng Gamified lesson gamit ang mga plataporma tulad ng kahoot at pagsusulit ay ginagawang mas masaya at interaktibo ang mga aktibidad sa klase. Bukod dito, ang *Filipino star of the month* ay nagbibigay ng tuloy-tuloy na positibong pagkilala, na humuhikayat na patuloy na pagsisikap at kahusayan. Ang mga interbensiyong ito ay naglalayong magtanim ng damdamin ng tagumpay at kasiyahan, na mahalagang salik sa pagpapanatili ng motibasyon.

Sa aspekto naman ng pagtatapos ng akademikong pangangailangan layunin ng mga gawain na tulungan ang mga mag-aaral na makita ang kahalagahan ng kanilang mga gawain at kung paano ito maisasakatuparan nang epektibo. Ang *project breakdown workshop* ay nagtuturo ng sa mga mag-aaral kung paano hahatiin ang mga gawain sa mas maliliit at mas medaling hakbang, upang mabawasan ang kaba at kalituhan. Pinapalakas naman ng *peer tutorial sessions* ang pagtutulongan at pagbibigayan, kung saan natututo ang mga nahihirapang mag-aaral mula sa isang suportadong kapaligiran. Samantala, ang *real-life application projects* ay iniakma upang maiugnay ang mga aralin sa Filipino sa kanilang kinabibilangang akademikong *strand*, na tumutulong sa kanila na maunawaan ang kahalagahan ng kanilang pinag-aaralan at mahikayat na gwain ang kanilang makakaya.

Panghuli, sa larangan ng paggamit ng wikang Filipino, binibigyang-diin ng plano ang praktikal na aplikasyon ng Filipino sa akademiko at propesyonal na konteksto, lalo na sa kaugnayan nito sa napiling *strand* ng mga mag-aaral. Sa *strand-based Filipino tasks*, tinitiyak na ang mga proyekto ay makabuluhan at nakaangkop sa interes ng mag-aaral na siyang nagpapataas ng kahalagahan at paglahok. Ang career talks na isinasagawa sa wikang Filipino ay nagpapakita ng tunay na gamit ng wika sa mga propesyonal na sitwasyon, na nagpapatunay ng kahalagahan nito sa lampas silid-aralan. Sa *vlogging challenge*, nagkakaroon ng pagkakataon ang mga mag-aaral na malikhaingmaipapahayag ang kanilang ideya sa Filipino, na ginagawang kasangkapan ang wika sa pagpapahayag at paggawa ng nilalaman. Ang layunin ng interbensiyong ito na linangin ng mas malalim na paggalang at praktikal nit ng wikang Filipino.

Kabanata 4 DISKUSYON

Ang kabanatang ito ay naglalaman ng mga impormasyon tungkol sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino ng mga mag-aaral sa Senior High School sa mga pribadong paaralan ng Kapalong. Pinikita sa kabanatang ito na nakapareho ng talakayan na batay sa datos at mga resulta sa unang kabanata. Ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino, tulad ng ipinakita ng pag-aaral, ay nagbibigay-diin sa ilang mahalagang tagapaghiwatig: interes/kawilihan sa asignatura, motibasyon sa pag-aaral, pagkumpleto ng mga pangangailangan sa akademiko, at paggamit ng wikang Filipino. Bawat isa sa mga tagapaghiwatig na ito ay may natatanging kontribusyon sa lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa *Senior High School*.

Ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School ay pangkalahatang mataas. Ang mga resulta ay nagpapahiwatig na ang mga mag-aaral ay madalas na nagpapakita ng pagpapahalaga sa asignatura sa iba't ibang aspeto, tulad ng paggamit ng wika, mga pangangailangan sa akademiko, at motibasyon. Ito aynagmumungkahi na sa kabila ng teknikal na pokus ng kanilang *strand*, kinikilala ng mga mag-aaral sa *Senior High School* ang kahalagahan ng asignaturang Filipino sa kanilang paglalakbay sa akademiko. Gayunpaman, ang kanilang pagpapahalaga ay nag-iiba-iba sa iba't ibang tagapahiwatig, na sumasalamín sa magkakaibang antas ng pakikilahok at sigasig.

Sa mga nakilalang tagapaghiwatig, ang pinakamataas na antas ng lawak ng pagpapahalaga ay naobserbahan sa paggamit ng wikang Filipino. Ang natuklasang ito ay naaayon sa pag-aaral nina Gesta et al. (2024), na binibigyang-diin ang papel ng wika sa paghubog ng pagkakakilanlang pangkultura at mga kasanayan sa komunikasyon ng mga mag-aaral. Ang kanilang pag-aaral ay nagmumungkahi na ang mga mag-aaral na madalas na gumagamit ng kanilang katutubong wika sa mga akademikong usapan at pang-araw-araw na pakikipag-usap ay may posibilidad na magkaroon ng mas malalim na pagpapahalaga sa pag-aaral nito. Nangangahulugan ito na sa kabila ng tumataas na paggamit ng Ingles sa ibang asignatura, pinahahalagahan pa rin ng mga mag-aaral ang kanilang katutubong wika, na nagpapatunay sa kahalagahan ng pagpapanatili ng Filipino bilang bahagi ng kurikulum.

Sa kabilang banda, ang pinakamababang na antas na tagapaghiwatig ay ang interes/kawilihan sa asignatura, bagaman ito ay nasa kategorya pa rin na mataas. Ito ay naaayon sa mga natuklasan nina Villegas et al. (2021), na nagsabi na habang kinikilala ng mga mag-aaral ang kahalagahan ng Filipino, ang kanilang mga antas ng kawilihan ay may posibilidad na maging mas mababa dahil sa pananaw na ang asignatura ay hindi gaanong kaugnay sa nagmumungkahi ng pangangailangan para sa mga makabagong diskarte ng pagtuturo upang higit pang mapahusay ang interes ng mga mag-aaral sa Filipino, na tinitiyak ang patuloy na kaugnayan nito kahit na sa mga mag-aaral ng teknikal at siyentipikong disiplina.

Lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino: interes at kawilihan

Ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School sa mga tuntunin ng interes at kawilihan ay pangkalahatang mataas. Ito ay nagmumungkahi na ang mga mag-aaral ay madalas na nagpapakita ng sigasig at kawilihan sa asignatura, na kinikilala ang kahalagahan nito sa kabila ng kanilang akademikong pokus sa agham, teknolohiya, enhinyera, at matematika. Gayunpaman, ang lawak ng pagpapahalaga ay nag-iiba-iba sa iba't ibang aspeto, na nagpapahiwatig na habang kinikilala ng mga mag-aaral ang kaugnayan ng asignatura, ang kanilang pakikilahok ay naiiba depende sa kung paano nila nakikita ang koneksyon nito sa kanilang personal at akademikong pag-unlad.

Sa mga tagapaghiwatig, ang pinakamataas na antas ng interes at kawilihan ay naobserbahan sa pag-unawa ng mga mag-aaral sa koneksyon at mga aral na maari nilang mailapat sa buhay. Ang natuklasang ito ay naaayon sa pag-aaral nina Opiniano et al. (2022), na binibigyang-diin ang papel ng kontekstwal na pag-aaral sa pagtaas ng kawilihan ng mag-aaral. Ang kanilang pag-aaral ay nagmumungkahi na kapag nakikita ng mga mag-aaral ang praktikal na aplikasyon ng kanilang mga aralin, may posibilidad silang magkaroon ng mas malalim na pagpapahalaga sa asignatura. Nangangahulugan ito na ang pagsasama ng mga sitwasyon sa totoong buhay at mga personal na repleksyon sa mga klase ng Filipino ay maaaring mapahusay ang interes ng mga mag-aaral, na ginagawang mas makabuluhan at nauugnay ang asignatura sa kanila.

Sa kabaligtaran, ang pinakamababang na antas na tagapaghiwatig ay ang pagmamahal ng mga mag-aaral sa paggamit ng wikang Filipino sa mga talakayan sa klase, bagaman ito ay nasa kategorya pa rin ng mataas.

Ang resulta na ito ay naaayon sa mga natuklasan nina Alvarez at Galman (2023), na nagsabi na habang kinikilala ng mga mag-aaral ang kahalagahan ng wikang Filipino, ang kanilang aktibong paggamit ng wika sa mga akademikong *setting* ay naiimpluwensyahan ng tumataas na dominasyon ng Ingles. Ang kanilang pag-aaral ay nagmumungkahi upang palakasin ang kawilihan ng mga mag-aaral, dapat isama ng mga guro ang interaktibo at nakakaenganyong aktibidad na naghihikayat sa madalas at makabuluhang paggamit ng wikang Filipino sa mga talakayan. Ang diskarte na ito ay maaaring makatulong na tulayan ang puwang sa pagitan ng pagpapahalaga at aktwal na aplikasyon ng wika, na nagtataguyod ng mas malalim na koneksyon sa asignatura.

Lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino: motibasyon sa pag-aaral

Ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School sa mga tuntunin ng motibasyon sa pag-aaral ay pangkalahatang mataas. Ito ay nagmumungkahi na ang mga mag-aaral ay madalas na nakakaramdam ng pagganyak na makisali sa asignatura, na nagpapakita ng pareparehong pagsisikap upang magtagumpay. Gayunpaman, habang ang motibasyon ay halata, ito ay nag-iiba-iba batay sa iba't ibang mga kadahilanan, tulad ng mga layunin sa akademiko at kapaligiran sa silid-aralan, na nakakaimpluwenysa sa lawak ng sigasig at pokus ng mga mag-aaral sa pag-aaral ng Filipino.

Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino: Motibasyon sa Pag-aaral Ang pinakamalakas na pinagmumulan ng motibasyon ay ang pagnanais ng mga mag-aaral na makamit ang mataas na marka, na palaging naobserbahan. Ang natuklasang ito ay naaayon sa pag-aaral nina Reyes et al. (2023), na binibigyang-diin ang epekto ng pagganap sa akademiko sa motibasyon ng mag-aaral. Ang kanilang pananaliksik ay nagmumungkahi na ang mga mag-aaral ay mas malamang na magsikap sa isang asignatura kapag nakikita nila itong mahalaga para sa kanilang mga marka at pangkalahatang katayuan sa akademiko. Nangangahulugan ito na ang mga insentibo na nakabatay sa pagganap, tulad ng pagkilala, mga parangal, o mga gantimpala na nakabatay sa marka, ay maaaring higit pang palakasin ang motibasyon ng mga mag-aaral na mag-aaral ng Filipino.

Sa kabilang banda, ang pinakamababang na-rate na tagapagpahiwatig ay ang impluwensya ng kapaligiran sa silid-aralan sa motibasyon ng mga mag-aaral, bagaman ito ay madalas na naobserbahan. Ang resulta na ito ay naaayon sa mga natuklasan nina Antipolo at Danilo Jr. (2021), na binibigyang-diin ang kahalagahan ng isang mahusay na istraktura at nakaka-engganyong kapaligiran sa pag-aaral sa pagpapanatili ng interes ng mag-aaral. Ang kanilang pag-aaral ay nagmumungkahi na habang ang mga mag-aaral ay maaaring magkaroon ng akademikong motibasyon, ang isang monotonous o hindi organisadong kapaligiran sa silid-aralan ay maaaring mabawasan ang kanilang antas ng pokus at pakikilahok. Upang matugunan ito, maaaring ipatupad ng mga guro ang mga interactive at dynamic na diskarte sa pagtuturo, tulad ng mga talakayan, pagsasama ng multimedia, at mga aktibidad na pang-grupo, upang mapahusay ang karanasan sa pag-aaral at mapanatili ang motibasyon ng mag-aaral sa mga klase ng Filipino.

Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino: Paggawa ng mga Pangangailangan sa Akademiko

Ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa senior high school sa mga tuntunin ng paggawa ng mga pangangailangan sa akademiko ay pangkalahatang mataas. Ito ay nagmumungkahi na ang mga mag-aaral ay patuloy na nagsisikap na matupad ang kanilang mga takdang-aralin at proyekto sa asignatura, na nagpapakita ng responsibilidad at dedikasyon. Habang ang kanilang pagpapahalaga ay nananatiling malakas, ang antas ng pakikilahok ay nag-iiba-iba depende sa kanilang nakikitang kaugnayan ng mga gawain at ang kanilang motibasyon na kumpletuhin ang mga ito.

Sa mga tagapagpahiwatig, ang pinakamataas na antas ng pagpapahalaga ay naobserbahan sa mga pagsisikap ng mga mag-aaral na magsaliksik at mag-aral para sa kanilang mga takdang-aralin at proyekto bilang bahagi ng kanilang pag-unlad sa akademiko. Ang natuklasang ito ay naaayon sa pag-aaral nina Dumpang et al. (2021), na binibigyang-diin ang kahalagahan ng self-directed learning sa pagpapalago ng pangako sa akademiko. Ang kanilang pag-aaral ay nagmumungkahi na ang mga mag-aaral na nakikilala ang halaga ng malayang pag-aaral ay may posibilidad na magpakita ng mas malaking dedikasyon sa kanilang mga kurso. Nangangahulugan ito na kapag ang mga pangangailangan sa asignaturang Filipino ay istraktura upang hikayatin ang pananaliksik at kritikal na pag-iisip, mas malamang na makisali ang mga mag-aaral sa asignatura nang makabuluhan.

Sa kabilang banda, ang pinakamababang na-rate na mga tagapagpahiwatig ay ang dedikasyon ng mga mag-aaral sa pagtatrabaho sa mga proyekto at takdang-aralin dahil sa inspirasyon at pag-unawa, pati na rin ang kanilang pananaw sa kaugnayan ng mga gawain na ito sa kanilang napiling strand. Ito ay naaayon sa mga natuklasan nina Kilag et al. (2023), na nagsabi na ang motibasyon ng mga mag-aaral sa pagkumpleto ng mga pangangailangan sa akademiko ay naiimpluwensyahan ng kung gaano kahusay nilang nakikita ang koneksyon sa pagitan ng asignatura at ang kanilang larangan ng pag-aaral. Ang kanilang pananaliksik ay nagmumungkahi na kapag nakikita ng mga mag-aaral ang mga takdang-aralin bilang naaangkop sa kanilang mga layunin sa akademiko at karera, may posibilidad silang maging mas nakikilahok sa pagkumpleto ng mga ito. Ipinapakita nito ang pangangailangan para sa mga pagsasaayos ng kurikulum sa mga gawain sa asignaturang Filipino, na nagbibigay-daan sa mga mag-aaral na makita ang praktikal na kahalagahan ng kanilang mga pangangailangan sa akademiko.

Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino: Paggamit ng Wikang Filipino

Ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa senior high school sa mga tuntunin ng paggamit ng wikang Filipino ay pangkalahatang mataas. Ito ay nagpapahiwatig na ang mga mag-aaral ay madalas na kinikilala at inilalapat ang wika sa kanilang mga aktibidad sa akademiko. Ang kanilang pagpapahalaga ay halata sa kanilang kakayahang maunawaan ang mga aralin at maisagawa ang mga gawain gamit ang Filipino. Gayunpaman, ang mga pagkakaiba-iba sa kanilang antas ng pakikilahok ay nagmumungkahi na habang pinahahalagahan nila ang wika, ang kanilang paggamit ay maaaring maapektuhan pa rin ng iba pang mga kadahilanan, tulad ng kanilang akademikong strand at pagkakalantad sa Ingles.

Sa mga tagapagpahiwatig, ang pinakamataas na antas ng pagpapahalaga ay naobserbahan sa kakayahan ng mga mag-aaral na maunawaan ang mga pangangailangan sa akademiko, na nagbibigay-daan sa kanila na kumpletuhin ang mga takdang-aralin at proyekto nang epektibo. Ang natuklasang ito ay naaayon sa pag-aaral nina Margallo et al. (2023), na binibigyang-diin ang papel ng kasanayan sa wika sa pagganap sa akademiko. Ang kanilang pananaliksik ay nagmumungkahi na ang mga mag-aaral na may malakas na pag-unawa sa wikang Filipino ay mas kumpiyansa sa pagtupad sa mga gawain sa akademiko, dahil madali nilang mauunawaan ang mga tagubilin at inaasahan. Nangangahulugan ito na ang pagpapalakas ng kasanayan sa wikang Filipino ay maaaring mapahusay ang kakayahan ng mga mag-aaral na harapin ang mga hamon sa akademiko, na nagtataguyod ng mas malalim na pagpapahalaga sa asignatura.

Sa kabaligtaran, ang pinakamababang na-rate na tagapagpahiwatig ay ang pananaw ng mga mag-aaral sa kaugnayan ng mga takdang-aralin at proyekto sa kanilang napiling strand. Ang resulta na ito ay naaayon sa mga natuklasan nina Bacio Jr. at Sagge Jr. (2022), na nagsabi na ang pakikilahok ng mga mag-aaral sa wikang Filipino ay naiimpluwensyahan ng nakikitang aplikasyon nito sa kanilang larangan ng pag-aaral. Ang kanilang pag-aaral ay nagmumungkahi na kapag nakikita ng mga mag-aaral ang direktang koneksyon

sa pagitan ng kanilang mga kurso at ang kanilang mga karera sa hinaharap, may posibilidad silang maging mas motivated na gamitin ang wika. Ipinapakita nito ang kahalagahan ng pagsasama ng mga konteksto ng Ingles sa mga aktibidad sa asignaturang Filipino, na tinitiyak na kinikilala ng mga mag-aaral ang kaugnayan nito kahit na sa mga mataas na teknikal na disiplina.

Konklusyon

Ang konklusyon ay sumusunod sa mga deskriptibong katumbas ng mga natuklasan na nakasentro sa mga layunin ng pananaliksik. Ito ay sumusunod sa pagkakasunod-sunod ng presentasyon batay sa mga layunin mula sa kabanata 1. Ang huling talata ay nagsasaad kung ang nakabaon na teorya ay nagpapatunay sa mga resulta.

Napag-alaman ng pag-aaral na ang lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa mga mag-aaral sa Senior High School ay pangkalahatang mataas, dahil madalas silang nagpapakita ng pagkilala sa halaga nito sa iba't ibang aspeto, tulad ng paggamit ng wika, mga pangangailangan sa akademiko, motibasyon. Ang natuklasang ito ay naaayon sa teorya ng *Content-based instruction* ni Saint Augustine (1989), na nagbibigay-diin na ang pagkatuto ay pinaka-epektibo kapag ang nilalaman ay makabuluhan at may kaugnayan. Ang mga mag-aaral sa Senior High School ay nagpapakita ng pagpapahalaga sa Filipino kapag nakikita nila itong kapaki-pakinabang sa kanilang akademiko at personal na pag-unlad.

Katulad nito, sinusupportahan ng *Connectionism Theory* ni Edward Lee Thorndike ang konklusyong it, dahil ang paulit-ulit na pagkakalantad ng mga mag-aaral sa asignatura ay nagpapalakas ng kanilang pag-unawa at pagpapahalaga sa pamamagitan ng pagbuo ng mga koneksyon sa pagkakatatuto. Ang kanilang pare-parehong pakikipagi-ugnayan sa mga gawain na may kaugnayan sa Filipino, tulad ng pananaliksik, takdang-aralin, at talakayan, ay nagpapalakas ng kanilang pagkilala sa kahalagahan nito, na humahantong sa patuloy na lawak ng pagpapahalaga.

Bukod dito, ipinaliwanag ng *Operant Conditioning Theory* ni Skinner na ang pagpapahalaga ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino ay naiimpluwensyahan ng positibong pampalakas, tulad ng tagumpay sa akademiko at pagkilala mula sa mga guro. Kapag ang mga mag-aaral ay nakukumpleto ang kanilang mga takdang-aralin sa Filipino nang epektibo o gumagamit ng wika nang mahusay, tumatanggap sila ng mga gantimpala na nag-uudyok sa kanila na patuloy na makisali sa asignatura.

Dagdag pa, iminungkahi ng *Self-efficacy Theory* ni Bandura (1986) na ang paniniwala ng mga mag-aaral sa kanilang kakayahang maunawaan at magamit ang Filipino ay may mahalagang papel sa kanilang lawak ng pagpapahalaga. Ang mga taong nakakaramdam ng kumpiyansa sa paggamit ng wika ay mas malamang na aktibong makisali sa asignatura. Dahil sa mga pundasyong pang-teorya na ito, ang mga resulta ng pag-aaral ay nagpapatunay sa mga nakabaon na teorya, dahil sama-sama nilang ipinaliwanag kung bakit ang mga mag-aaral sa Senior High School ay patuloy na nagpapakita ng mataas na pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa kabilang ng kanilang teknikal na pokus sa akademiko.

Rekomendasyon

Ang mga rekomendasyon ay batay sa mga konklusyon. Sinunod nito ang pagkakasunod-sunod ng presentasyon na itinatag sa kahalagahan ng pag-aaral mula sa kabanata 1. Ang mga rekomendasyong ito ay naglalayong gabayan ang mga kasapi sa pagpapahusay ng lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino. Layunin nitong suportahan ang pagpapabuti ng lawak ng pagpapahalaga sa asignaturang Filipino sa iba't ibang sektor sa komunidad.

Iminungkahi sa mga pribadong paaralan at Kagawaran ng Edukasyon (DepEd) na magsagawa ng mas malikhain at makabagong estratehiya upang mapalakas ang motibasyon at interes ng mga mag-aaral sa asignaturang Filipino, lalo na sa antas ng *Senior High School*. Ang integrasyon ng mga kontemporaryo at

makabuluhang nilalaman na nag-uugnay sa Filipino sa mga siyentipiko at teknikal na disiplina ay posibleng magbunsod ng mas malalim na pagpapahalaga sa asignatura. Bukod ditto, ang rebisyon sa kurikulum na nagbibigay-diin sa praktikal na aplikasyon ng Filipino sa iba't ibang larangan ay inaasahang magdulot ng higit na interes mula sa mga mag-aaral.

Hinihikayat ang **Kapalong College of Agriculture, Sciences, and Technology (KCAST)** na bumuo ng mga kapaligirang pampagkatuto na nakatuon sa akademiko at propesyonal na konteksto. Makakatulong ang paggamit ng mga interaktibong talakayan, proyekto na nakabatay sa mga aktuwal na isyu, at mga interdisiplinaryong gawain upang mas mapalalim ang pakikilahok at interes ng mga mag-aaral sa asignatura.

Pinapayuhan din ang mga mag-aaral sa *Senior High School* na tuklasin ang mga ugnayan ng Filipino sa kanilang piniling larangan ng pag-aaral. Sa pamamagitan ng aktibong pakikilahok sa mga diskusyon, paglalapat ng wika sa mga tunay na sitwasyon at paghahanap ng personal na koneksyon sa nilalaman ng aralin, inaasahang mas mapalalim ang kanilang pagpapahalaga sa asignatura. Dagdag pa rito, ang pagsasagawa ng pananaliksik, malikhaing proyekto at aktibong pakikipag-ugnayan sa panitikan ay makatutulong sa pagyabong ng kanilang kaalaman at motibasyon.

Panghuli, mariing inirerekomenda na pagtuunan ng pansin ng mga susunod na mananaliksik ang mas malawak na pagsusuri sa mga salik na nakaapekto sa motibasyon ng mga mag-aaral sa pag-aaral ng Filipino, partikular na sa konteksto ng mga *strand* na may kaugnayan sa STEM. Mainam na isaalang-alang ang papel ng personal na interes, kapaligirang pampagkatuto at mga estratehiya sa pagtuturo sa pagbibigay-liwanag sa mga salik na ito. Ang paghahambing sa pagitan ng iba't ibang akademikong *strand* at institusyon ay maaari ring magsilbing mahalagang ambag sa mas malalim na pag-unawa sa pagtingin ng kabataan sa kahalagahan ng Filipino sa makabagong panahon.

TALASUNGGUNIAN

1. Abelon, M. L. G. (2023). Digital Storytelling in Teaching Filipino Subject in Grade 7 Students. *International Journal of Multidisciplinary: Applied Business and Education Research*, 4(10), 3521-30529.
2. Agayon, A. J. D., Agayon, A. K. R., & Pentang, J. (2022). Teachers in the new normal: Challenges and coping mechanisms in secondary schools. *Journal of Humanities and Education Development (JHED)*, 4.
3. Agum, A. N. C., Naidas, M. S., Dorado, L. B., Bhattra, J. L. T., Lagajino, E. L. V., & Merga, V. C. (2021). Filipino College Students' Perspectives on the Challenges, Coping Strategies, and Benefits of Self-Directed Language Learning in the New Normal. *Human Behavior, Development & Society*, 22(2).
4. Alvarez, J. I., & Galman, A. S. M. A. (2023). Use of Filipino Language as Medium of Instruction in Teaching Advanced Algebra Class. *European Journal of Science, Innovation and Technology*, 3(2), 157-171.
5. Antipolo, A. M. R., & Danilo Jr, V. (2021). Filipino prospective teachers' experiences in teaching in K12 science curriculum: Across-sectional research. *JPBI (Jurnal Pendidikan Biologi Indonesia)*, 7(1), 1-10.
6. Bacio Jr, S. P., & Sagge Jr, R. G. (2022). Development and evaluation of an instructional package for Komunikasi at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino. *Journal of Positive School Psychology*, 6(3), 3010-3027.

7. Baltazar, K. M. B. (2023, November). Challenges and Coping Mechanisms of Pre-Service Teachers Major in Filipino in Their Field Study Program. In *Proceedings of International Interdisciplinary Conference on Sustainable Development Goals (IICSDGs)* (Vol. 6, No. 1, pp. 189-198).
8. Bantillo, R. B., & Ngag, J. B. J. U. (2024). Changing Landscape of Filipino Education: Teachers' Perspectives on Traditional vs. Modernized Approaches to Teaching Filipino. *Ignatian International Journal for Multidisciplinary Research*, 2(6), 2409-2420.
9. Bautista Jr, A., Bleza, D., Buhain, C., & Balibrea, D. (2021). School support received and the challenges encountered in distance learning education by Filipino teachers during the Covid-19 pandemic. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*.
10. Cabigao, J. R. (2021). Improving the Basic Writing Skills of Grade 7 Learners in Filipino: An Action Research in Filipino Language. *Shanlax International Journal of Education*, 9(3), 67-71.
11. Celeste, M. C. L., Amorin, R. B., Tibus, J. F., & Cataluna, M. (2024). Modular Instruction: Challenges, Difficulties and Coping Mechanisms of Filipino University Students.
12. De Leon, A. (2021). Transpacific Rizalistas: Portrait photography and the Filipino becoming-subject. *Trans Asia Photography*, 11(1).
13. Dulay, T. R. L. (2023). *Examining the Relationship Between Academic Stress and Coping Mechanisms Among Filipino Irregular College Students* (Doctoral dissertation, Central Luzon State University).
14. Dumpang, C. N., Sedanza, M. A. C., & Caluza, L. (2021). Needs assessment of grade 8 instructional materials in teaching Filipino: A phenomenology. *International Journal of Research Publications*, 71(1), 13.
15. Escabillas, V., & Ilustre, R. G. (2022). Motivation Level of Filipino Young Learners in L2 Learning on Online Distance Learning: Language Acquisition: Level of Motivation, Online Distance Learning, Second Language, Research. *Journal of World Englishes and Educational Practices*, 4(1), 10-14.
16. Ferrer, B., Tomilas, C., Mallare, L., Pineda, B., De Guzman, A., Siapno, F., & Lee, Z. (2021). A machine learning model for the profanity detection in the filipino language. *Journal of Engineering Science and Technology Special Issue on ICITE2021*, 37-46.
17. Gaddi, J. A. G. (2024). Learning gap in Filipino sa Piling Larangan (Teknikal-Bokasyunal): An assessment. *Learning*, 4(2).
18. Gaddi, J. A. G., Serato, J. C., Digal, E. S., & Frias, J. L. (2024). Learning Gap Assessment In Filipino Sa Piling Larangan (Tech-Voc). *European Journal of Humanities and Educational Advancements*, 5(3), 51-55.
19. Gesta, L. C., Acebes, J. G., Bacalla, J. C. A., Diago, F. M. P., Gaddi, J. A. G., Libate, M. J. Q., & Podadera, A. K. C. (2024). Lawak ng Pagpapahalaga sa Asignaturang Filipino ng mga Mag-Aaral sa Agham, Teknolohiya, Inhenyeriya, at Matematika. *Ignatian International Journal for Multidisciplinary Research*, 2(5), 1853-1864.
20. Idulog, M. V., Gadiano, R., Toledo, E., Hermosada, M., Casaldon, H., Mariposa, M., & Bautista, R. (2023). Filipino students' reading abilities: A note on the challenges and potential areas for improvement.
21. Igarashi, T., & Suryadarma, D. (2023). Foundational mathematics and reading skills of Filipino students over a generation. *International Journal of Educational Development*, 96, 102688.
22. Joseph, Y. A., Rollo, E., & Guroalim, J. F. (2023). Stressors and Coping Mechanisms of the Junior High School Students in the New Normal. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 48(1), 50-60.

23. Kilag, O. K. T., Jimenez, J. R., Diano Jr, F. M., Balicoco, J. R. M., Echavez Jr, A. M., & Labasano, A. S. C. (2023). Developing K-2 Filipino children English language oral proficiency through concrete poetry teaching. *Science and Education*, 4(2), 886-895.
24. Largo, R. C., & Gaihe, M. A. Q. (2021). Filipino Language Teachers: Skills and Challenges Encountered in the Industry. *International Journal of Multidisciplinary Research and Publications*.
25. Lim, J. C., Pacong, J. R. T., Alquizar, C. M. D., & Manaois, J. O. (2023). Unpacking Post-Pandemic Academic Burnout and Coping Mechanisms among Filipino College Students. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 7(12), 1501-1511.
26. Manglicmot, D. T. (2021). Taglish: A Future Filipino-English Creole?
27. Margallo, L., Cacharro, C., Bergula, J. D., Villafior, S. R. A., Agner, M. L., Bughao, C., & Rabuya, C. A. (2023). Effectiveness of Quizizz on students' learning motivation and engagement in a Filipino class. *East Asian Journal of Multidisciplinary Research*, 2(9), 3719-3734.
28. Melegrito, M. C. P. (2022). The use of Filipino and English as mediums of instruction in the teaching of engineering courses at the tertiary level. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*, 11(3), pp-668.
29. Merza, H. N. M. (2022). English grammar competence of Filipino college freshmen. *Journal of Positive School Psychology*, 2949-2958.
30. Opiniano, G. A., Jackson, L., Cortez, F. G. F., De los Reyes, E. J., Mancenido-Bolaños, M. A. V., Altez-Albela, F. R., & Azada-Palacios, R. (2022). Philosophy of education in a new key: A collective writing project on the state of Filipino philosophy of education. *Educational Philosophy and Theory*, 54(8), 1256-1270.
31. Parba, J. (2021). Teaching critical vocabulary to Filipino heritage language learners. *Education Sciences*, 11(6), 260.
32. Quinto, E. J. M., Ong, A. K. S., Valiente, L. F. L., Olleres, L. J. B., Pinugu, J. N. J., Gaerlan, M. J. M., & Castillo, J. C. D. (2024). Exploring the motivations and emotions of Filipino learners of languages other than English: a structural equation modelling approach. *International Journal of Multilingualism*, 21(4), 1947-1967.
33. Quintos, S. B. (2021). Examining the Relationship Between the Foreign Language Anxiety and Students' Learning Motivation to Filipino Foreign Language Learners. *Information Technology in Industry*, 9(1), 645-658.
34. Rafael, V. L. (2021). *White love and other events in Filipino history*. Duke University Press.
35. Reyes, R. B. D., Tongkoh, A. L., & Chavez, J. V. (2023). Transitional Challenges And Factors Affecting English-Speaking Learners In Learning The Filipino Language. *Journal of Namibian Studies: History Politics Culture*, 33, 1720-1744.
36. Rogayan Jr, D. V., Rafanan, R. J. L., & De Guzman, C. Y. (2021). Challenges in STEM learning: A case of Filipino high school students. *Jurnal Penelitian dan Pembelajaran IPA*, 7(2), 232-244.
37. Serrano, J. O., & Reyes, M. E. S. (2023). Bending not breaking: coping among Filipino University students experiencing psychological distress during the Global Health Crisis. *Current Psychology*, 42(33), 28857-28867.
38. Serrano, J. O., Reyes, M. E. S., & de Guzman, A. B. (2022). Psychological distress and coping of Filipino university students amidst the global pandemic: a mixed-method study. *Journal of Positive School Psychology*, 373-386.

39. Tana, N. R. (2021). Factors influencing the level of Filipino language proficiency among secondary students. *Interdisciplinary Journal of Applied and Basics Subjects*, 1(12), 1-12.
40. Theobald, M. (2021). Self-regulated learning training programs enhance university students' academic performance, self-regulated learning strategies, and motivation: A meta-analysis. *Contemporary Educational Psychology*, 66, 101976.
41. Villegas, R. R. C., Romero, H. J., Cabanero, E. D., & Tirao, J. B. (2021). Correlates of Filipino Students' Perspectives on Filipinizing the Philippine History Curriculum, Language Preference and Demographics. *The Research Probe*, 1(1), 100-121.
42. Walag, A. M. P., Fajardo, M. T. M., Bacarrisas, P. G., & Guimary, F. M. (2022). A Canonical Correlation Analysis of Filipino Science Teachers' Scientific Literacy and Science Teaching Efficacy. *International Journal of Instruction*, 15(3), 249-266.